

LA GRAMÁTICA CATALANA (1796-1829)
DE JOAN PETIT I AGUILAR: ESTUDI I EDICIÓ

Jordi Ginebra i Serrabou

Tesi presentada per a l'obtenció del Grau de Doctor, dirigida
pel Dr. Joan Solà i Cortassa

Universitat de Barcelona
Divisió VII
Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona
Departament de Filologia
abril de 1991

Esdevenidor Simple.

Com jo Fujirè; &c. com en el Esdev. Simple del Indicatiu.

Esdevenidor Compost.

Com jo haurè Fujid, &c. Com en lo Indicatiu.

Modo Imperatiu.

Temps Present.

Singular.

Fuj tu; Fugas, Fujis, ó Fujias tu.....as, is, ias.

Fuja, Fují, ó Fújia ell, ó ella.....á, i, ó ia.

Fujíam nosaltres.....íam.

Fujiu, ó Fujiau vosaltres.....íau.

Fújan, Fujin, ó Fujian ells, ó ellas.....an, in, ian.

Modos Infinitiu y Gerundiu.

Tòt com en el Verb Tèmer, fol. 219; mudand sols lo Infinitiu,
Gerundiu, y Particip, en Fujir, Fujind, y Fujid.

p. 260r

255.

Conjugació

Dels Verbs Irregulars de la 2ª Classe,

De la 3ª Conjugació General.

Els Verbs Irregulars de la 2ª Classe, que ocupan lo últim de la Llista del ròlio 253 sequéxen també la Conjugació del Verb Regular Fujir; pero nó la imitan del tót, pux se-èn apártan un poc. Els Verbs Morir y Premorir ténen la sola Irregularitat de mudar la Terminació ir del Infinitiu en la consonant t en el Particip de Pretérit, y en tótas las Veus que aquest entra, com: He mort, has mort, &c. &c.

Els Verbs Omplir, Complir, Recomplir, Cumplir, y Obrir múdan també la terminació ir del Infinitiu en son Particip de Pretérit, pero la múdan en ert, com: Omplir, omplert; Complir, complert, &c; y á més de assó ténen la 2ª Veu Singular del Present de Indicatiu finida en es breu com y la 3ª en e breu; com: Omplo, omples, omple; Complo, comples, comple; he omplert, ó complert, &c. &c.

Final-mènt eis Verbs Cusir Descusir, Recusir, y Tussir nó ténen altra Irregularitat que tenir la 2ª Veu Singular del Present de Indicatiu finida en es breu, com: Cuso, cuses, cus; Descuso, descuses, descus; Resuso [sic], recuses, recus; Tusso tusses, tus. Antiga-mènt seguían tambe aquesta Irregularitat els Verbs antiquads Llejr, y Tixir; pux se conjugáven: Llijo, llijes, llij; Tixo tixes, tix; pero ara usam en llog de élls els Verbs Llejr, y Texir, que pertañen á la següent 3ª Classe.

[p. 260v]

3ª Classe

Dels Verbs finids en lo Infinitiu en ir
Que mudan la Terminació ir en esc, ó exo
En la 1ª Persòna del Present de Indicatiu.

Pertáñen á esta 3ª Classe tòts els Verbs de la 3ª Conjugació General, que no van compresos en la Llista de la 1ª, ni 2ª Classe; quals sòn Llejr, Texir, Sumir, Frejr &c. &c; y sòn tan numeròsos, que arriban á molts centenars, com és pod véurer en el Diccionari Poètic Catalá; y sòn tan uniformes en sa Conjugació, ó Regulars que és conjúgan tòts de un matèx modo, egsebtads sola-mènt els Verbs Exir, y sos Compostos Desexir, Reixir, y Sobre-exir. Tòts, doncs els Verbs Regulars finids en ir, que nò és tróban en la Llista de la 1ª Classe, que está en el fol. 243; ni en la de la 2ª, que és troba en el fol. 252. se conjugan com el Verb Regular Llejr.

Conjugació

Del Verb Regular.....Llejr...ir.
Lletras Radicals.....Llej.
Particip de Pretérit...Llejid...íd.
Gerundiú.....Llejind..índ.
Particip de Present....Llejent..ént

Modo Indicatiu

Temps Present

Singular.

Plural.

Jo vas Llejir.
Tu vares Llejir.....ir
Èll, ó Èlla va Llejir

Nosaltres várem Llejir.
Vosaltres Váreu Llejir.....ir.
Èlls ó èllas varen Llejir

Prétérit Més-que-perfèt

Singular.

Jo havia Llejid.
Tu havias Llejid.....id.
Èll, ó ella havia Llejid

Plural.

Nosaltres haviam Llejid.
Vosaltres haviau Llejid.....id
Èlls ó èllas havian Llejid

Esdevenidor Simple

Singular.

Jo Llejirè.....irè
Tu Llejirás.....irás
Èll, ó ella Llejirá..irá

Plural

Nosaltres Llejirém.....irém.
Vosaltres Llejireu.....iréu.
Èlls ó èllas Llejiran....irán.

Esdevenidor Compost.

Singular.

Jo hauré Llejid..
Tu haurás Llejid.....id.
Èll, ó ella haurá Llejid

Plural.

Nosaltres haurem Llejid.
Vosaltres haureu Llejid.....id
Èlls, ó èllas hauran Llejid

Modo Obtatiu. [p. 261v]

Temps Present

Singular

O sí' jo Llejis: Llejiria, ó Llejira.....ís: iria, ira.

tu Llejisses: Llejirias, o Llejiras.....isses: irias, iras.

èll, ó èlla Llejis: Llejiria, ó Llejira....is: iria, ira.

Plural

nosaltres Llejissem: Llejiriam, ó Llejiram.....issem: iriam

iram

vosaltres Llejisseeu: Llejiriau ó Llejirau.....isseu: iriau,

irau

èlles, ó èlles Llejissen: Llejirian, ó Llejiran...issen: irian

irian

Preterit Més-que-perfèt

Singular.

O si' jo haguès Llejid: hauria, ó haguera Llejid.

tu haguèsses Llejid: haurias, ó haguèras Llejid.....id

èll, ó èlla haguès Llejid: hauria, ó haguera Llejid

Plural.

nosaltres haguèssim Llejid: hauriam, ó haguèram Llejid

vosaltres haguèsseu Llejid: hauriau, ó haguèrau Lleji.....id

èlles ó èlles haguèssen Llejid: haurian, ó haguèran Llejid

Esdevenidòr

Singular.

Baldament que jo Llejesca, Llejeschi, ó Llejescia.....esca,

éschi, éschia

tu Llejescas, Llejeschis, ó Llejéschias.....escas, eschis,

eschias.

èll, ó èlla Llejesca, Llejeschi, Llejescia...esca, eschi, éschia

Plural.

nosaltres Llejiám.....iám.

vosaltres Llejiáu.....iáu.

ells, ó ellas Llejesca, Llejeschin, Llejeschian...escan, éschin,
éschian

Modo Subjuntiu

Temps Present

Com jo Llegesca, Llegeschi, &c. com en lo Esdevenidor de Obtatiu.

Preterit Imperfet

Com jo Llejis: Llejiria, &c. com en el Present de Obtatiu.

Preterit Perfèt

Singular.

Com jo haja, haji, ó hajia Llejid.....

tu hajs, hajis, ó hájias Llejid.....id.

ell, o ella haja haji, ó hajia Llejid.....

Plural

nosaltres hajám Llejid.....

vosaltres hajáu Llejid.....id.

ells, ó ellas hájan, hájin, ó hájian Llejid.....

Preterit Més-que-perfèt

257.

Com jo hagués Llejid: hauría, ó haguera Llejid, &c com en el Més-que-perfèt de Obtatiu.

Esdevenidòr Simple

Com jo Llejirè, &c. com en lo Esdevenidor Simple de Indicatiu.

Esdevenidòr Compost

Com jo haurè Llejid; &c, com en lo Esdevenidòr Compost de Indicatiu.

Modo Imperatiu

Temps Present

Llejex tu; Llejescas, Llejeschis, ó Llejeschias tu...ex; eschas, eschis, ó eschias

Llejesca, Llejeschí, ó Llejéschia èll, ó èlla.....esca, eschí, ó eschia

Plural.

Llejiám nosaltres.....iám

Lleju [sic], ó Llejiáu vosaltres.....iu, ó iau

Llejéscan, Llejeschin, ó Llejeschian èlls, ó èllas...escan, eschin, ó eschian

Esdevenidòr

Llejirás tu, &c; com en lo Esdevenidor Simple del Indicatiu.

Modos Infinitiu, y Gerundiu

Tot com en el Verb Tèmer, fol. 219, mudand sola-mènt las Veus Tèmer, Temènd, y Temud, en Llejir, Llejind, y Llejid.

Conjugació

Dels Verbs Irregulars de la 3ª Classe, y Conjugació.

Com els Verbs Irregulars de la 3ª Classe, y 3ª Conjugació General nò sían sinò Exir, Desexir, Reexir, y Sobreexir, y tôte se conjugen de un matèx modo: conjugarem el Verb Exir; pux antè-posand á las Veus de aquest Verb las Preposicions Des, Re, y Sobre direm: Isc, ó Ixo; Desisc, ó Desixo; Reisc, ó Reixo; Sobre-isc, ó Sobreixo; &c. &c. [p. 262v]

Conjugació

Del Verbs [sic] Irregular Exir.

Lletras Radicals.....Ex é Ix

Particip de Preterit.Exid.

Presènt..Ixènt

Gerundiu.....Exind

Modo Indicatiu

Temps Presènt

Singular.

Plural.

Jo Iac ó Ixo.
Tu Ixes.
Ell, ó ella Ix.

Nosaltres Exím
Vosaltres Exiu
Èlles, ó èllas Ixen.

Preterit Imperfèt

Singular.
Jo Exia.
Tu Exias
Èll, ó ella Exia.

Plural.
Nosaltres Exíam
Vosaltres Exiau.
Ells, ó èllas Exían.

Preterit Perfèt Prógsim.

Singular.
Jo he Exid.
Tu has Exid.
Èll, ó ella ha Exid.

Plural.
Nosltres hem Exid.
Vosaltres heu Exid.
Èlles, ó èllas han Exid.

Preterit Perfèt Ramot Simple.

Singular.
Jo Exí, ó Ischí.
Tu Exíres, ó Ischères
Èll, ó ella Exí, ó Ischè.

Plural.
Nosaltres Exírem, ó Ischèrem.
Vosaltres Exíreu, ó Ischèreu.
Èlles, ó èllas Exíren, ó Ischèren.

Preterit Perfèt Ramot Compost.

Singular.
Jo Vas Exir.
Tu Vares Exir.
Èll, ó ella Va Exir.

Plural.
Nosaltres Várem Exir.
Vosaltres Váreu Exir.
Èlles, ó èllas Váren Exir.

Preterit Més-que-perfèt

Singular.	Plural.
Jo havia Exid.	Nosaltres havíam Exid.
Tu havías Exid.	Vosaltres havíau Exid.
Ell, ó ella havia Exid.	Ells, ó ellas havían Exid.

Esdevenidor Simple.

Jo Exiré.	Nosaltres Exirém
Tu Exirás.	Vosaltres Exireu
Ell, ó ella Exirá	Ells, ó ellas Exirán.

p. 263r

258.

Esdevenidor Compost.

Singular.	Plural.
Jo hauré Exid.	Nosaltres haurem Exid.
Tu haurás Exid.	Vosaltres hauréu exid.
Ell ó ella haurá Exid.	Ells, ó ellas hauran Exid.

Modo Obstatiu.

Temps Present

Singular.

O' si jo Exís: Exiria, ó Exira.

tu Exisses: Exirias, ó Exiras.

èll, ó èlla Exís: Exiria, ó Exira.

Plural.

nosaltres Exissem: Exiriam, ó Exíram

vosaltres Exisseu: Exiriau, ó Exirau.

Ells ó èlla Exissen: Exirian, ó Exíran.

Altre Temps Present

Singular.

O! sí jo Ischès: Exiria, ó Ischèra

tu Ischesses: Exirias, ó Ischèras.

èll ó èlla Ischès: Exiria, ó Ischèra.

Plural.

nosaltres Ischèssem: Exiriam, ó, Ischèram

vosaltres Ischesseu: Exiriau, ó, Ischèrau.

èlls, ó èllas Ischessen: Exirian, ó Ischèran.

Preterit Mès-que-perfèt

Singular

O' sí jo haguès Exid: hauria ó haguèra Exid.

tu haguèsses Exid: haurias, ó haguèras Exid.

èll, ó èlla haguès Exid: hauria, ó haguèra Exid.

Plural.

nosaltres haguèssem Exid: hauriam, ó haguèram Exid.

vosaltres haguèsseu Exid: hauriau, ó haguèrau Exid.

èlls, ó èllas haguèssen Exid: haurian, ó haguèran Exid.

Esdevenidor

Singular.

Plural.

Dèu vulla que jo Isca, Ischi, ó Íschia.

Nosaltres Iscam

tu Ischas, Ischis, ó Ischias

Vosaltres Iscau.

ell ó ella Isca, Íschi, ó Íschia

Ells, ó èllas

Íscan, Íschin,

ó Íschian

Modo Subjunctiu

Temps Present [p. 263v]

Present.

Com jo Isca, Ischi, ó Ischia; &c. com en lo Esdevenidor de
Obtatiu.

Preterit Imperfet

Com jo Ischès: Exiria, ó Ischèra; &c com en el 1er Present de
Obtatiu.

Altre Pretérit Imperfet

Com jo Ischès: Exiria, ó Ischèra; &c com en el 2on Present de
Obtatiu.

Pretérit Perfèt

Singular.

Plural.

Com jo haja, haji, ó hagia Exid.

Nosaltres hajám Exid.

tu najas, hajis, ó hajias Exid.

Vosaltres hajáu Exid.

èll, ó èlla haja, haji, ó hagia Exid

Ells, ó èllas hájan,

hájin, ó hájian Exid.

Pretérit Mes-que-perfèt.

Com jo haguès Exid: hauría, ó haguèra Exid; &c com en el Pretérit
Més-que-perfèt de Obtatiu.

Esdevenidòr Simple.

Com jo Exirè; &c com en lo Esdevenidòr Simple de Indicatiu.

Esdevenidòr Compost.

Com jo haurè Exid; &c; com en lo Esdevenidor Compost de
Indicatiu.

Modo Imperatiu.

Tèmps Present

Singular

Ix tu; Iscas, Ischis, ó Ischias tu.

Isca, Ischi, ó Íschia èll, ó èlla.

Plural.

Iscám, ó Exiám nosaltres

Exiu, ó Iscau vosaltres

Íscan, Íschin, ó Íschian èl·ls, ó èl·las.

Esdevenidor.

Exirás tu; &c; com en lo Esdevenidòr Simple del Indicatiu.

Modos Infinitiu, y Gerundiu.

Tôt com en el Verb Tèmer fol. 219. mudand solamènt las Veus Tèmer, Temènd, y Temud, en Exir, Exind, y Exid.

Aquestas sèn las Conjugacions Particulars dels Verbs Regulars, é Irregulars de las tres Conjugacions Generals, que tènèn son Infinitiu finid en ar, er, ir; y son Gerundiu en and, end, ind.

p. 264r

259.

P. Tòts els Verbs Regulars, é Irregulars de las tres Conjugacions Generals que hem tractad fins aquí ¿podèn admetrer altras modificacions en sas Conjugacions Particulars?

R. Si Sr; pux pòden encliticar-se, eo pronominar-se; y en tal cas se anomenan Verbs Pronominals ó Encliticads; quals Conjugacions sòn mòlt Várias.

Conjugacions

Dels Verbs Encliticads, ó Pronominads.

P. Quins sòn els Verbs Encliticads, ó Pronominals?

R. Tòts els Verbs Regulars, é Irregulars de la 1ª, 2ª, y 3ª Conjugaciò General, que pòrtan ante-posada, ó post-posada á sas Veus alguna ó algunas de las Digciòns Enclíticas, ó Pronominals, Naturals, ó Figuradas.

P. Quinas, y quals són las Digcións Enclíticas Simples Naturals, y las Figuradas?

R. Són las sequènts, posadas en columnas perpendiculars, y de modo que la 1ª Digció de cada columna es Natural, y las demès sòta-posadas y equivalènts á ellas, són Figuradas:

Me	Te	Se	Nos	Vos	Lo	Los	La	Las	Li	Ne	Hi	Ho
èm	èt	ès	èns	òs	èl	èls				èn		
àm	àt	às	àns	ús	àl	àls				àn		hu.

P. De quantas manèras podem usar las Digcións Enclíticas Naturals ó Figuradas?

R. De dós modos, so es, ante-posand-las, ó post-posand-las á las Veus Verbals; de manèra que las ante-posadas estan entre la persòna gramatical y la Veu Verbal; v.g: Jo me amo; tu te amas; &c. Tu èm dius, y Jo èt dig. &c; y las post-posadas se colócan entre la Veu Verbal, y la persòna gramatical; v.g: Amand-me jo, amand-te tu, &c.

P. Quand havem de usar las Digcións Enclíticas Naturals Simples [p. 264v] anteposadas, y post-posadas á las Veus Verbals?

R. Ja hu havem dit en el fol. 118, 119, y 120 de aquesta Digciólogia; so es usam las Enclíticas Naturals Simples antes de Veus Verbals iniciadas en vocal sonant, y després de Veus Verbals finidas en consonant. ó en la vocal junt-sonant u, que fa papèr de consonant, pux modifica el sonido de las vocals sonants a, e,

i, o, u, y fôrma ab èllas un sol sonido, com: au, eu, iu, ou, uu.
V.g: Jo me amo, tu te amas, &c. Amem-nos nosaltres, amau-vos
vosaltres, àmen-se aquells, ó aquellas.

P. Quand devem usar las Digciòns Enclíticas Figuradas Simples
ante-posadas ó post- posadas á las Veus Verbals?

R. En ocasions oposadas al ús de las Naturals; so es, en Veus
Verbals iniciadas en consonant, y en finidas en vocal sonant;
v.g: Jo em recordo; Tu et recordas, &c. Recorda-àt tu; Recorde-ès
èll ó èlla.

P. En quinas ocasions usam las Digciòns Enclíticas Figuradas em,
et, es, en, ens, el, y els, ante-posadas á las Veus Verbals?

R. Quand la Digciò, Verbal, es iniciada ó comensa en consonant,
major-mènt si la Digciò Comuna, antecedent á las Enclíticas es
finida en Vocal sonant, sols aquesta no sia a; v.g: Jo em
recordo; Tu et recordas; Èll es recorda; Nosaltres ens recordam;
y Èlls, ó Ellas es recórdan. Jo el vull; Tu el vols; Èll el vol;
Nosaltres els volem; Vosaltres els voleu; y Èlls ó Èllas els
vólen. Jo en menjo; Tu en menjas; Ell en menja, &c.

Pero és deu advertir que las Digciòns Plurals ens, y els és
póden usar encara que las Veus Verbals coménsen en vocal; v.g:
Nosaltres ens amam, ó nos amam; Nosaltres els amam, ó los amam.

P. Quand usam las Digciòns Enclíticas Figuradas am, at, as, an
ans, al, y als, ante-posadas també á las Veus Verbals?

R. Quand la Digció Comuna, antecedent á las Enclíticas ante-posadas á Veus Verbals iniciadas en consonant, es finida en la Vocal a, v.g: Ara am recordo dels mals, que he fèt en Jerusalem; Ara at recordas; Ella as recorda; Ara an pórtan. hostes vindran, que de casa ans trauran; Ell als deya, &c.

p. 265r

260.

Pero devem advertir també que igual-mènt podem usar els Plurals ans, y als, encaraque las Veus Verbals comènsen en Vocal; vg: Ara ans agáfan; Ara als áman; o nos agafan, ó nos eman.

P. Quand usam post-posadas las Enclíticas Simples Figuradas, é iniciadas en e ó a mudas?

R. Usam las Enclíticas Figuradas iniciadas en e muda, quand la Digció Verbal antecedent á ellas es finida en Vocal Sonant, que nò sia a; v.g: Recorde-ès l'home; Recordi-ès la dona, &c. Pero, si la Vocal Sonant en que terminen las Veus Verbals ante-posadas á las Enclíticas, es a, usam las Enclíticas Figuradas iniciadas en a muda; v.g: Recorda-àt pecador; Casa-àt, Pere, que convè; Recórdia-às l'home, &c.

P. Quand la Digció Verbal antecedent á las Enclíticas es finida en Consonant, ó en la Vocal Junt-Sonant u, que fa paper de consonant ¿quinas Enclíticas usam, las Naturals ó las Figuradas?

R. En aquestos casos usam las Naturals me, te, se, nos, vos, &c; v.g: Amem-te nosaltres; Amau-me vosaltres; Ámen-se ells, ó ellas. Amem-nos nosaltres; Amau-vos vosaltres, &c.

P. Després de Digciòns finidas en la Vocal Junt-sonant u, sían ó nò Verbals ¿podem usar en llog de las Enclíticas Naturals Vos, y Ho, sas Figuradas os, us, y hu?

R. Si Sr; pux diem: Dèu vos salve, ó Deu os salve, Dèu us salve Maria. Amau-vos, amau-os, amau-us vosaltres, &c.

P. Quand devem usar las Digciòns Enclíticas Figuradas os, us, y hu, si nò antecedex Digciò finida en la Junt-Sonant u?

R. Usam la Digciò Figurada os equivalent á la Enclítica Vos, quand la antecedex Digciò Comuna finida en consonant, y se segueix Digciò Verbal, sia ó no iniciada en consonant; v.g: Nosaltres os trobam descuydads, ó vos trobam; Vosaltres os riyeu de nosaltres, ó vos riyeu; Vosaltres os amau poc, ó vos amau; pux quand la digciò antecedent es finida en Vocal Sonant usam la Digciò Figurada us; v.g: Jo us dig; Jo us do fe, que [p. 265v] us servirè; ¿De un bè, que us importa tant, de ex modo axi us olvidau?

Lo matèx practicam ab la Digciò Figurada hu, equivalent á la Natural ho; v.g: Si á tos Pares traytas bè, viuràs mòlt perque jo hu sè; Jo hu he llejíd en la Escritura.

P. Podem post-posar á las Veus Verbals finidas en Vocal Sonant las Enclíticas Figuradas us, y hu?

R. Si Sr, com és veu en aquestos egzèmples: Alabe-us, Alabi-us, ó Alabia-us èll ó èll [sic], aquell ó aquella. Lo que nò és cou pera tu, dexa-hu cremar; Concidera-hu ara que hu tèn present. Compra-hu ara, si te agrada. Alaba-hu massa, que nò t'hu daran per el preu que tu vols. Pensa-hu bè antes de fèr-ho.

P. Podem usar las Enclíticas Figuradas os, us, y hu després de Veus Verbals finidas en Consonant?

R. Nò Sr; perque devem usar en tal cas las Natural vos, y ho; v.g: Amar-vos, Enseñar-vos; Dir-ho, Fèr-ho.

P. Quinas Regglas hi ha pera usar segons art las Enclíticas Simples y Naturals La, Las, Li é Hi?

R. Ningunas, perque quand sòn Simples nò poden figurar-se; y per lo tant hem de usar-las de un matèx modo, sian ante-posadas á Veus Verbals iniciadas en consonant, ó vocal, ó bè sian postposadas á Veus Verbals finidas en Vocal Sonant, ó Junt-Sonant, ó en consonant.

P. En quins Modos dels Verbs ante-posam á las Veus Verbals las Enclíticas Simples y Compostas, Naturals, y Figuradas; y en quins las post-posam?

R. Las ante-posam en estos temps al Indicatiu, Obatiu, y Subjunctiu; y las post-posam, y hem post-posad sempre al Imperatiu, Infinitiu, y Gerundiu, com ho manifestaran las Conjugacions particulars dels Verbs Encliticads ab Enclíticas Simples, y Compostas, Naturals y Figuradas; ab la inteligència, que primèra-mènt parlarem de las Simples, y després de las Compostas.

P. Dona-àm, doncs, alguns egzèmples de Conjugacions particulars dels Verbs Encliticads ab Enclíticas Simples, Naturals, y Figuradas.

p. 266r

R. Pera nò sèr tant molèst, única-mènt conjugaré el Present de Indicatiu, y el del Imperatiu; y comensaré per la Enclitica Natural me, y sas Figuradas èm, y àm, que sòn las primèras de la Llista, y proseguire per las demes fins a arribar á la Natural ho, y sa Figurada hu, que sòn las últimas; y pera més claredad posaré un egzèmple de algun Verb iniciad en vocal, y altre de iniciad en consonant, en esta fòrma.

me, èm, àm.

Amar-me, amar á mi jo, tu, èll, ó èlla; nosaltres, &c.

Present de Indicatiu

Jo me amo; Tu me amas; Èll ó èlla me ama; Vosaltres me amau; y Èlls, ó èllas me aman.

Present de Imperatiu.

Ama-àm tu; Ame-èm, ami-èm, amia-àm èll, ó èll; Amiau-me vosaltres; y ámen, ámin, ó ámian-me èlls, ó èllas.

Portar-me jo, tu, èll, èlla; nosaltres &c.

Jo èm porto; Tu èm portas; Èll èm porta, y èlla àm porta; Vosaltres èm portau; y Èlls ó èllas èm portan.

Present de Imperatiu

Porta-àm tu; Forte-èm, porti-èm, ó portia-àm èll, ó èlla.

Portau-me vosaltres, y pórten, portin, ó portian-me èlls, ó èllas.

te, et, at

Amar-te jo, tu, ell, ó ella; nosaltres, ells, &c.

Present de Indicatiu

Jo te amo, Tu te amas; Ell ó ella te ama; Nosaltres te amam;
Ells, ó ellas te áman.

Present de Imperatiu.

Ama-at tu; Áme-et, ámi-et, o ámia-at ell, ó ella; Amem-te
nosaltres; Ámen, ámin, ó ámian-te ells, ó ellas

Portar-te jo, tu, ell o ella; nosaltres, ells &c.

Present de Indicatiu. [p. 266v]

Jo et porto; Tu et portas; Ell et porta, y ella at porta;
Nosaltres et portam; y ells ó ellas et pórtan.

Present de Imperatiu

Porta-at tu; Porte-et, porti-et, ó portia-at ell ó ella.
Portem-te nosaltres; Pórtan, portin, ó pórtian-te ells, ó ella-.

se, es, as

Amar-se, amar cade un, ó cada una á sí.

Present de Indicatiu.

Jo me amo; Tu te amas; Ell, ó ella se ama; Nosaltres nos amam, ó
ens amam; Vosaltres vos amau, os amau, ó us amau; y Ells, ó
ellas se áman

Present de Imperatiu

Ama-at tu; Ame-es, ami-es, o Amia-às ell ó ella. Amem-nos nosaltres; Amau-vos, amau-os, ó amau-us vosaltres; Ámen, ámin, ó ámian se ells ó ellas.

Donar-se, donar cade un, ó cada una á sí.

Present de Indicatiu.

Jo em dono; Tu et donas; Ell es dona, y ella às dona; Nosaltres ens donam, ó nos donam; Vosaltres vos donau, os donau, ó us donau; y ells ó ellas es donan.

Present de Imperatiu.

Dona-at tu. Done-es, doni-es, ó donia-às ell ó ella. Donem nos nosaltres; Donau-vos, donau-os, ó donau-us vosaltres; Dònen, donin, ó donian-se ells, ó ellas.

nos, ens, às

Amar-nos tu, ell, ó ella, nosaltres, vosaltres, ells, &c.

Present de Indicatiu.

Tu ens amas, ó nos amas; ell ens ama, ó nos ama; ella às ama, ó nos ama; Vosaltres ens amau, ó nos amau; y ells, ó ellas ens áman, ó nos áman.

Present de Imperatiu.

Ama-ans tu; Ame-ens, ami-ens, ó amia-ans ell, ó ella; Amem-nos
nosaltres; Amau-nos vosaltres; Ámen, ámin, ó ámian-nos ells, ó
ellas.

Portar-nos tu, ell ó ella, nosaltres, vosaltres, &c.

Present de Indicatiu.

Tu ens portas; Ell ens porta, y ella ans porta. Nosaltres ens
portam ó nos portam; Vosaltres ens portau, ó nos portau; y Ells,
ó ellas ens pórtan ó nos pórtan.

p. 267r

262.

Present de Imperatiu.

Porta-ans tu; Porte-ens, porti-ens, ó portia-ans ell, ó ella;
Portem-nos nosaltres; Portau-nos vosaltres; Porten, portin, ó
portian-nos ells, ó ellas.

VOS, OS, US.

Amar-vos jo, tu, ell, ó ella, nosaltres, vosaltres &c.

Present de Indicatiu

Jo us amo; Ell os ama, ó vos ama, y ella us ama; Nosaltres os
amam, ó vos amam; Vosaltres os amau, ó vos amau; y Ells, ó ellas
os áman, ó vos áman.

Present de Imperatiu.

Ame-us, ami-us, ó amia-us ell, ó ella; Amem-vos nosaltres;
Amau-vos amau-os, ó amau-us vosaltres; Ámen, ámin, ó ámian-vos
ells ó ellas.

Portar-vos jo, ell, ó ella, nosaltres, vosaltres, &c.

Present de Indicatiu.

Jo us porto; Ell, os porta, ó vos porta, y ella us porta.
Nosaltres os portam, ó vos portam; y Ells, ó ellas os portan ó
vos portan.

Present de Imperatiu

Pórte-us, pórti-us, ó pórtia-us ell, ó ella; Portem-vos
nosaltres; Portau-vos, portau-os, ó portau-us vosaltres; Porten,
portin, ó Portian-vos ells, ó ellas.

lo, el, al.

Amar-lo jo, tu, ell, ella, nosaltres, &c.

Present de Indicatiu

Jo lo amo; Tu lo amas; ell, ó ella lo ama; Nosaltres lo amam;
Vosaltres lo amau; y Ells, ó ellas lo áman.

Present de Imperatiu

Ama-al tu; Ame-el; Ami-el, ó amia-al ell, ó ella. Amam-lo
nosaltres; Amau-lo vosaltres; Amen, Amin, ó amian-lo ells, ó
ellas.

Portar-lo jo tu, ell, ó ella, nosaltres, &c.

Jo el porto; Tu el portas; Èll el porta; y èlla al porta;
Nosaltres el portam, Vosaltres el portau; y Èlls, ó èllas el
portan.

Presènt de Imperatiu

Porta-al tu; Porte-el, porti-el, ó portia-al èll ó èlla;
Portem-lo nosaltres; Portau-lo vosaltres; Porten, portin, ó
portian-lo èlls, ó èllas.

los, els, als

Amar-los jo, tu, èll, èlla, nosaltres, vosaltres, &c.

Presènt de Indicatiu

Jo els amo, ó los amo; Tu els amas, ó los amas; Èll, ó èlla los
ama, ó els ama. Nosaltres els amam, ó los amam; Vosaltres els
amau, ó [p. 267v] o los amau; y Èlls, ó èllas els aman, ó los
aman.

Present de Imperatiu.

Ama-als tu; Ame-els, ami-els, ó amia-als èll ó èlla; Amem-los
nosaltres; Amau-los vosaltres; Ámen, ámin, ó áman-los èlls, ó
èllas.

Portar-los jo, tu, èll, èlla, nosaltres, vosaltres, &c.

Present de Indicatiu.

Jo els porto; Tu els portas; Èll els porta, y Èlla als porta;

Nosaltres els portam; y Ells, ó ellas els pòrtan.

Presènt de Imperatiu.

Porta-als tu; Porte-els, porti-els, ó pòrtia-als ell, ó ella;
Porten-los nosaltres; Portau-los vosaltres; Pòrten, pòrtin, ó
pòrtian-los èlls, ó ellas.

la, las, li, hi

Aquestas Enclítics Simples. com nò tingan Figuradas, se han de
usar sèmpre en son estad Natural, tan ante-posadas que
post-posadas á Veus dels Verbs, innciads tan en Vocal, que
Consonant.

ne, èn, àn.

Agafar-ne; agafar part ó porció de alguna cosa.

Jo ne agafo; Tu ne agafas; Ell, ó ella ne agafa; Nosaltres ne
agafam; Vosaltres ne agafau; y Ells ó ellas ne agáfan.

Presènt de Imperatiu

Agafa-àn tu; Agafe-èn, agafi-èn, ó agafia-àn ell ó ella;
Agafem-ne nosaltres; Agafau-ne vosaltres; Agáfen, agáfin, ó
agafian-ne èlls, ó ellas.

Partir-ne; partir ó marxar de algun part.

Presènt de Indicatiu

Jo en partesc; Tu en partexes; Èll en partex, y èlla en partex;
Nosaltres en partim; Vosaltres en partiu; y Èlles, ó èllas en
partéxen

Present de Imperatiu

Partex-ne tu; Partesca-an èll, ó èlla; Partim-ne nosaltres;
Partiu-ne vosaltres; Partescan, parteschin, ó parteschian-ne
èlles, ó èllas

ho, hu.

Agafar-ho; agafar totat la quantitat de alguna cosa.

Present de Indicatiu.

Jo hu agafao; Tu hu agafas; Èll ho agafa; y èlla hu agafa;

p. 268r

263.

Nosaltres ho agafam; Vosaltres ho agafau; y Elles o èllas ho
agafan.

Present de Imperatiu

Agafa-hu tu; Agafe, agafi, ó agafia-hu èll ó ella. Agafem-ho
nosaltres; Agafau-ho vosaltres; Agáfen, agáfin, ó agafian-ho
èlles, ó èllas.

Portar-ho jo, tu, èll, èlla, nosaltres, vosaltres, èlles, ó èllas.

Present de Indicatiu

Jo hu porto; Tu hu portas; Ell ho porta, y ella hu porta;
Nosaltres ho portam; Vosaltres ho portau; Ells, ó ellas ho
portan.

Present de Imperatiu.

Porta-hu tu; Porte, porti, o portia-hu ell, ó ella; Portem-ho
nosaltres; Portau-ho vosaltres; Pórten, pórtin, ó pórtian-ho
ells, ó ellas

P. Fins aquí sols me has donad alguns egzèmples de Conjugacions
de Verbs, Encliticads ab Enclíticas Simples, Naturals, y
Figuradas; pero ara voldria que em dasses també alguns egzemplars
de Conjugacions de Verbs Encliticads ab Enclíticas Compostas,
Naturals també, y Figuradas; pero digas-me primèra-ment ¿Que
entens per Digcions Enclíticas Compostas?

R. Enteng aquellas Digcions Enclíticas, que resultan de la unió
de dós, ó més Enclíticas Simples; pu. és póden juntar dós, tres,
quatre, cinc, y áduc sis Enclíticas Simples, Naturals, ó
Figuradas.

P. Las Digcions Simples Naturals la, las, li, e hi, que com á
tals nó són figurabbles, com ho hem dit fol. 260, pag. 2,
consèrvan tótas, quand estan unidas en composició, la matèxa
naturalitat, que tenian quand éran Simples?

R. La Enclítica hi es sèmpre immudabble; pero las Enclíticas la,
las, y li en algunas Composicions és múdan en àla, àlas, y èli,
per la Figura Prótesis, ó Añadidura, com ho veurem luego ab al[p.
268v]gus [sic] egzemplars de Conjugacions de Verbs Encliticads ab

Enclítics Compostas; y assó és practica quand se colocan despres de las Enclítics plurals nos, èns, àns; vos, os, us; y los, èls, àls

P. Dóna-àm, doncs, alguns egzèmplars de Verbs Encliticads ab Enclítics Compostas; y comensa per las de dòs; y acaba per las de sis.

R. Antes de fèr-ho deg advertir, que las Enclítics Compostas nò demànan ab tant rigor, com las Simples, la distinció de Verbs iniciads en Vocal ó Consonant; v.g: Jo me-èl estimo; y tu te-èl menjas.

Enclítics Compostas de dòs Simples.

me-èl

Presènt de Indicatiu

Jo me-èl menjo; Tu me-èl mènjas; Èll, ó ella me-èl menja;
Vosaltres me-èl menjau; y Èlls ó èllas me-èl mènjan.

Presènt de Imperatiu.

Menja-me-èl tu; Menje, menji, ó menja-me-èl Èll, ó ella;
Menjau-me-èl vosaltres; y Ménjen, ménjin, ó ménjan-me-èl èlls, ó èllas.

te-èl

Presènt de Indicatiu.

Jo te-èl menjo; Èll ó èlla te-èl menja; y Tu te-èl menjas;
Nosaltres te-èl menjam; y Èlles, ó èllas te-èl menjan.

Present de Imperatiu.

Menja-te-èl tu; Menje, menji, ó menja-te-èl Èll, ó èlla;
Menjem-te-èl nosaltres; Ménjen, ménjin, ó ménjian-te-èl èlles, ó
èllas.

se-èl Singular, y Plural.

Present de Indicatiu.

Jo me-èl menjo. Tu te-èl menjas; Èll, ó èlla se-èl menja;
Nosaltres nos-èl menjam, ó èns-èl menjam; Vosaltres vos-èl
menjau, os-èl menjau, ó us-èl menjau; y Èlles, ó èllas se-èl
ménjan.

Present de Imperatiu

Menja-te-èl tu; Menje, menji, ó menja-se-èl Èll, ó èlla;
Menjem-nos-èl nosaltres; Menjau-vos-èl vosaltres; menjau-os-èl, ó
menjau-us-èl vosaltres; Ménjen, ménjin, ó ménjian-se-èl èlles, ó
èllas.

p. 269r

264.

nos-èl, èns-èl, àns-àl.

Present de Indicatiu.

Tu nos-èl portas, ó èns-èl portas; Èll nos-èl porta, ó èns-èl porta; y Èlla àns-àl porta, ó nos-èl porta; Nosaltres nos-èl portam, ó èns-èl portam; Vosaltres nos-èl portau, ó èns-èl portau; y Èlls, ó Èllas nos-èl portan, ó èns-èl portan.

Present de Imperatiu.

Porta-àns-àl tu; Porte-èns-èl, porti-èns-èl; ó portia-àns-àl èll, ó èlla; Portem-nos-èl nosaltres; Portau-nos-èl vosaltres; y Porten, portin, ó portian-nos-èl èlls, ó èllas.

vos-èl, os-èl, us-èl

Present de Indicatiu.

Jo us-èl porto; Èll os-èl, ó vos-èl porta; y Èlla us-èl porta; Nosaltres os-èl portam, ó vos-èl portam; Vosaltres os-èl portau, ó vos-èl portau; y Èlls, ó èllas os-èl portan, ó vos-èl portan.

Present de Imperatiu.

Porte, porti, ó portia-us-èl èll, ó èlla; Portem-vos-èl nosaltres; Porten, portin, ó portian-vos-èl èlls, ó èllas.

se-èl Plural.

Aquesta Enclítica composta es Singular, y Plural, que és trobarà en la 2a pag. del folio immediata-mènt passad.

me-èls, te-èls, se-èls, nos-èls, vos-èls

Aquestes Enclítics Plurals es formen, ajustant una sola s a las Singulars me-èl, te-èl, se-èl, nos-èl, vos-èl; v.g: Jo me-èls menjo; tu te-èls menjas, &c.

me-la

Present de Indicatiu

Jo me-la porto; Tu me-la portas; Èll ó ella me-la porta;
vosaltres me-la portau; y Èl·ls, ó èl·las me-la portan.

Present de Imperatiu. [p. 269v]

Porta-me-la tu. Porte. portí, ó portia-me-la èll, ó ella;
Portau-me-la vosaltres; Pórtien. pórtin, ó pórtian-me-la èl·ls, ó èl·las.

te-la

Present de Indicatiu.

Jo te-la porto; Tu te-la portas; Èll, ó ella te-la porta;
Nosaltres te-la portam; y Èl·ls ó èl·las te-la portan.

Present de Imperatiu.

Porta-te-la tu; Pórtien, pórtin, ó pórtian-te-la ell, ó ella;
Portem-te-la nosaltres; Pórtien, pórtin, ó pórtian-te-la èl·ls, ó èl·las.

se-la Singular, y Plural

Present de Indicatiu.

Jo me-la porto; Tu te-la portas; Èll, ó ella se-la porta;
Nosaltres nos-àla portam, ó èns-àla portam; Vosaltres os-àla
portau, ó vos-àla portau; y Èlls, ó èllas se-la pórtan.

Present de Imperatiu.

Porta-te-la tu; porte, porti, ó portia-se-la èll, ó ella;
Portem-nos-àla nosaltres; Portau-vos-àla vosaltres; Pórten,
portin, ó portian-se-la èlls ó èllas.

nos-àla, èns-àla, ans-àla.

Present de Indicatiu.

Tu nos-àla portas, ó èns-àla portas; Èll nos-àla porta, ó ens-àla
porta, y Èlla ans-àla, ó nos-àla porta. Nosaltres nos-àla portam,
ó èns-àla portam; Èlls ó èllas nos-àla pórtan, ó èns-àla pórtan.

Present de Imperatiu.

Porta-ans-àla tu; porte-èns-àla, porti-èns-àla, ó portia-ans-àla
èll, ó ella; Portau-nos-àla vosaltres; y Pórten, pórtin, ó
pórtian nos-àla èlls, ó èllas.

vos-àla, os-àla, us-àla

Jo us-àla porto; Èll os-àla porta, y ella us-àla porta; Nosaltres
os-àla portam, ó vos-àla portam; Èlls ó èllas os-àla portan, ó
vos-àla portan.

Present de Imperatiu

Porte, porti, ó portia-us-àla ell, ó ella; Portem-os-àla, ó portem-vos-àla nosaltres; Pórtien, pórtin, ó portian-os-àla, ó portian-vos-àla ells, ó ellas

se-la Plural

p. 270r

265.

aquesta Enclítica ja va compresa en la antecedent pàgina.

me-las, te-las, se-las, nos-àlas, &c.

Aquestas Enclíticas Plurals es fòrman ajustand una sola s als Singulars me-la, te-la, se-la, nos-àla, &c

los-àla, els-àla, als-àla.

Present de Indicatiu.

Jo los-àla porto; Tu los-àla portas; Ell, ó ella los-àla porta; Nosaltres los-àla portam; y Ells, ó ellas los-àla portan; y Vosaltres los-àla portau.

Present de Imperatiu.

Porta-als-àla tu; Porte-els-àla, porti-els-àla; portia-als-àla ell, ó ella. Portem-los-àla nosaltres; Pórtien, pórtin, ó pórtian-los-àla ells, ó ellas.

los-àlas, els-àlas, als-àlas.

Aquestes Plurals es fòrman, ajustand una sola s final als Singulars los-àla, els-àla, y als-àla.

En las Enclítics Compostas nos-àla, nos-àlas, &c, se comet la Figura Gramatical Prótesi, ó Añadidura perquè se añadex al principi de la, y las una á muda, y asso esdevè quand són després dels Plurals nos, èns, àns; vos, os, us; y los, els, als. La matèxa Figura es comet en el Datiu Singular Comú li, quand se-li añadex al devant una é muda; y assò se observa tambe, quand ve després de dits Plurals, nos, èns, àns, &c.

me-li

Present de Indicatiu.

Jo me-li oòno; Tu me-li dónas; Èll, ó ella me-li dóna; Vosaltres me-li donau; y Èlls ó èllas me-li dónan.

Present de Imperatiu.

Dóna-me-li tu; Dòne, dóni, dónia-me-li Èll, ó ella; Donau-me-li vosaltres; Dònen. dónin, ó dónian-me-li èlls, ó èllas. [p. 270v]

te-li

Present de Indicatiu.

Jo te-li dono; tu te-li donas; Èll, ó ella te-li dona; Nosaltres te-li donam; y Èlls, ó èllas te-li donan.

Present de Imperatiu.

Dona-te-li tu; Dòne, dóni, ó dònica te-li èll, ó èlla; Dònem-te-li nosaltres; Dònen, dònin, ó dònian-te-li èlls, ó èllas.

se-li Singular, y Plural.

Present de Indicatiu.

Jo me-li dono; Tu te-li donas; Èll, ó ella se-li dona; Nosaltres nos-èli donam; Vosaltres vos-èli donau; y èlls, ó èllas se-li donan.

Present de Imperatiu.

Dona-te-li tu; Dòne, dóni, ó dònica-se-li èll, ó èlla.
Dònem-nos-èli nosaltres; Donau-vos-èli vosaltres; Dònen, dònin, dònian-se-li èlls, ó èllas.

nos-èli, èns-èli, àns-èli.

Tu nos-èli donas, ó èns-èli donas; Èll nos-èli dona, ó èns-èli dona; y Èlla àns-èli dona; Vosaltres nos-èli donau, ó èns-èli donau; y Èlls, ó èllas nos-èli donan, ó èns-èli donan.

Present de Imperatiu.

Dòna-ans-èli tu; Dòne, ó dóni èns-èli ell, ó èlla, y
Donia-ans-èli ell ó èlla. Donau-nos-èli vosaltres; y Dònen,
dònin, ó donian-nos-èli èlles, ó èllas.

vos-èli, os-èli, us-èli.

Present de Indicatiu

Jo us-èli dòno; Èll os-èli dòna, ó vos-èli dòna; y Èlla us-èli
dòna. Nosaltres os-èli donam; ó vos-èli donam; y Èlles, ó èllas
os-èli dònan, ó vos-èli dònan. Vosaltres os-èli donau, ó vos-èli
donau.

Present de Imperatiu

Dòne, dóni, ó dònia-us-èli ell, ó èlla, Donem-os-èli, ó
donem-vos-èli nosaltres; Donau-vos-èli, os-èli, ó us-èli
vosaltres; Dònen, donin, ó donian-os-èli, ó vos-èli èlles, ó
ellas.

se-li

Aquesta Enclítica es Singular y Plural com ho hem vist en esta
matexa pàgina.

p. 271r

266.

Lo-i

Present de Indicatiu.

Jo lo-i dono; Tu lo-i donas; Èll, ó ella lo-i dona; Nosaltres lo-i donam. Vosaltres lo-i donau; y èlls, ó èllas lo-i donan.

Present de Imperatiu.

Dona-lo-i tu; Dòne, doni, ó donia-lo-i èll, ó ella; Donem-lo-i nosaltres; Donau-lo-i vosaltres; Dònen, donin, ó donian-lo-i èlls, ó èllas.

los-i.

Present de Indicatiu.

Jo los-i dono; tu los-i donas; Èll, ó ella los-i dona; Nosaltres los-i donam; Vosaltres los-i donau; y Èlls ó èllas los-i donan.

Present de Imperatiu.

Dona-los-i tu; Dòne, doni, ó donia-los-i èll, ó ella; Donem-los-i nosaltres; Donau-los-i vosaltres; Dònen, donin, ó donian-los-i èlls ó èllas.

la-i.

Present de Indicatiu

Jo la-i dono; tu la-i donas; Èll, ó ella la-i dona; Nosaltres la-i donam; Vosaltres la-i donau; y Èlls ó èllas la-i donan.

Present de Imperatiu.

Dona-la-i tu; Dòne, dóni, ó donia-la-i èll, ó èlla; Donem-la-i nosaltres; Donau-la-i vosaltres; dónen, dónin, ó dónian-la-i èlls, ó èllas.

las-i

Present de Indicatiu.

Jo las-i dòno; Tu las-i dónas; Èll, ó èlla las-i dòna; Nosaltres las-i donam; Vosaltres las-i donau; y Èlls, ó èllas las-i dónan.

Present de Imperatiu.

Dona-las-i tu; Dòne, dóni, ó donia-las-i èll, ó èlla; Donem-las-i nosaltres; Donau-las-i vosaltres; Dónen, donin, ó donian-las-i èlls, ó èllas. [p. 271v]

En las quatre antecedents Encliticas, Compostas de dós, lo-i, los-i, la-i, y las-i hem comés la Figura Aférese, ó Escotadura; porque havem quitad la i del datiu Singular li (equivalent al Datiu Llatí illi) comú a mascles y Femèllas, que té per Plurals el Datiu Natural los, y sos Figurads els, y als comuns també á mascles y femèllas; ab l'advertencia, que els Datius Plurals són las primèras Digcions de las següents Encliticas, compostas de dos, quals són: los-èl, els-èl, als-àl; los-èls, els-èls, als-àls; los-àla, els-àla, als-àla; los-àlas, els-àlas; y als-àlas.

los-èl, els-èl, als-àl.

Present de Indicatiu.

Jo èls-èl dono; Tu èls-èl donas; Ell èls-èl dona; y Èlia àls-àl dona; Nosaltres èls-èl donam, ó los-èl donam; Vosaltres los-èl donau, ó èls-èl donau; y Èl·ls, ó Èl·las los-èl donan, ó èls-èl donan.

Present de Imperatiu.

Dona-àls-àl tu; Dòne-èls-èl, doni-èls-èl, y donia-àls-àl èll, ó èlla; Donem-los-èl nosaltres; Donau-los-èl vosaltres; Dònen, donin, ó dònian-los-èl èl·ls, ó èl·las.

los-èls, èls-èls, àls-àls.

Present de Indicatiu.

Jo èls-èls dono; Tu èls-èls donas; Nosaltres los-èls donam, ó èls-èls donam; Vosaltres los-èls donau, ó èls-èls donau; y Èl·ls, ó èl·las èls-èls donan, ó los-èls donan.

Present de Imperatiu.

Dona-àls-àls tu; Dòne-èls-èls, doni-èls-èls, ó donia-àls-àls èll, ó èlla; Donem-los-èls nosaltres; Donau-los-èls vosaltres; Dònen, donin, ó dònian-los-èls èl·ls, ó èl·las.

los-àla, èls-àla, àls-àla

Present de Indicatiu

Jo els-àla dono; Tu els-àla donas; Ell los-àla dona, ó els-àla dona, y Ella als-àla dona; Nosaltres los-àla donam, ó els-àla donam; Vosaltres los-àla donau, ó els-àla donau, y Ells, ó Ellas los-àla donan, ó els-àla donan.

Present de Imperatiu.

p. 272r

267.

Dona-als-àla tu; Dòne-els-àla, doni-els-àla, ó donia-als-àla ell, ó ella; Donem-los-àla nosaltres; Donau-los-àla vosaltres; Dònen, dònin, ó dònian-los-àla, ó els-àla ells, ó elles.

los-àlas, els-àlas, als-àlas.

Present de Indicatiu.

Jo els-àlas dono; Tu els-àlas donas; Ell los-àlas dona, ó els-àlas dona, y Ella als-àla dona; Nosaltres los-àlas donam, ó els-àlas donam; y Ells, ó elles los-àlas donan ó els-àlas donan.

Present de Imperatiu.

Dona-als-àlas tu; Dòne-els-àlas, doni-els-àlas, ó donia-als-àlas ell, ó ella; Donem-los-àlas nosaltres; Donau-los-àlas vosaltres; Dònen, dònin, ó dònian-los-àlas ells, ó elles.

li-èn

Jo li-èn parlo; tu li-èn parlas; ell ó ella li-èn parla, &c.
 Quand diem y escrivim: Jo lo-hi trobo; Tu los-hi trobas; Jo
la-hi trobo; tu las-hi trobas, &c, aquesta Enclítica hi, nò es el
 Datiu Comú Figurat i, del qual hem parlat en la 1a pagina del
 fòlio antecedent; sinò altra Enclítica Catalana, y tal vegada
 Castellana, que en catalá tè dós significads; pux avegadas
 significa assí, aquí, allí, ó allá, en aquest, aquex, ó aquell
 puesto, ú llog; v.g: anar-hi, so es, anar allí, ó allá;
estar-s'hi, ó estar-se en aquest, aquex, ó aquell puesto, ú llog;
 y en altras ocasiòns egsprèssa en assó, axó, ú alló, en aquesta,
 aquexa, ó aquella cosa; v.g: Jo desidjo sèr en aquest, aquex, ó
 aquell convid; si jo desidjo sèr-hi; y en esta ocasiò aquesta
 Enclítica hi es Pronominal, que ès posa en llog del Nom Convid.
 Las Enclíticas me, te, se, y ne se unexen per Sinalefa
 ante-posada, á la Enclítica hi, suprimind per dita figura
 gramatical la e de me, te, se, y ne, en esta fòrma

m'hi, ó me-hi

Presènt de Indicatiu. [p. 272v]

Jo m'hi trobo; Tu m'hi trobas; Èll, ó ella m'hi troba;
 Vosaltres m'hi trobau, Èlles ó èllas m'hi troban.

Presènt de Imperatiu.

Troba-m'hi tu; Trobe, trobi, ó trobia-m'hi ell, ó ella;
 Trobau-m'hi vosaltres; Troben, trobin, ó trobian-m'hi èlles, ó
 ellas.

t'hi, ó te-hi

Present de Indicatiu

Jo t'hi trobo; Tu t'hi trobas; Èll, ó ella t'hi troba;
Nosaltres t'hi trobam, Èl·ls ó ellas t'hi tróban.

Present de Imperatiu.

Troba-t'hi tu; Trobe, trobi, ó trobia-t'hi èll, ó ella;
Trobem-t'hi nosaltres; Tróben, tróbin, ó tróbian-t'hi èl·ls, ó
ellas.

s'hi, ó se-hi.

Present de Indicatiu

Jo m'hi trobo; Tu t'hi trobas; Èll ó ella s'hi troba; Nosaltres
nos-hi trobam, ó èns-hi trobam; Vosaltres os-hi trobau, ó vos-hi
trobau; Èl·ls, ó ellas s'hi tróban.

Present de Imperatiu.

Troba-t'hi tu; Trobe, trobi, ó trobia-s'hi èll, ó ella;
Trobem-nos-hi nosaltres; trobau-vos-hi vosaltres; Tróben, tróbin,
ó tróbian-s'hi èl·ls, ó ellas.

nos-hi, èns-hi, àns-hi.

Present de Indicatiu.

Tu ens-hi trobas, ó nos-hi trobas; Èll nos-hi troba, ó ens-hi troba; y Ella-ans-hi troba. Nosaltres-nos-hi trobam, ó ens-hi trobam; vosaltres nos-hi trobau, ó ens-hi trobau; y Èlles, ó èllas nos-hi troban, ó ens-hi tróban.

Present de Imperatiu.

Troba-ans-hi tu; Trobe-ens-hi, trobi ens hi, ó trobia-ans-hi èll ó èlla; Trobem-nos-hi nosaltres; Trobau-nos-hi vosaltres; Tróben, tróbin, ó trobian nos-hi èlles, ó èllas.

vos-hi, os-hi, us-hi.

Present de Indicatiu.

p. 273r

268

Jo us-hi trobo; Èll os-hi troba, ó vos-hi troba, y èlla us-hi troba; Nosaltres os-hi trobam, ó vos-hi trobam; y Èlles, ó èllas os-hi troban, ó vos-hi tróban.

Present de Imperatiu.

Trobe, trobi, ó trobia-us-hi èlla; Trobem-vos-hi nosaltres, ó trobem-os-hi; Tróben, trobin, ó tróbian-vos-hi èlles, ó èllas.

s'hi, ó se-hi.

Trobar-s'hi èlles, ó èllas; pux aquesta es Singular, y Plural.

l'hi]. lo-hi, el-hi, al-hi.

Present de Indicatiu.

Jo lo-hi trobo; Tu lo-hi trobas; Ell, ó ella lo-hi troba;
Nosaltres lo-hi trobam; Vosaltres lo-hi trobau; Ells, ó Ellas
lo-hi tróban.

Present de Imperatiu.

Troba-al-hi tu; Trobe-el-hi, trobi-el-hi; Trobia-al-hi ell, ó
ella; Trobem-lo-hi nosaltres; Trobau-lo-hi vosaltres; Tróben,
Tróbin, ó Tróbian-lo-hi ells, ó ellas.

los-hi, els-hi, als-hi.

Jo els-hi trobo; Tu els-hi trobas; Ell els-hi troba, y ella
als-hi troba; Nosaltres los-hi trobam, ó els-hi trobam; Vosaltres
los-hi trobau, ó els-hi trobau; y ells, ó ellas los-hi troban, ó
els-hi troban.

Present de Imperatiu.

Troba-als-hi tu; Trobe-els-hi; Trobi-els-hi, ó trobia-als-hi ell,
ó ella. Trobem-los-hi nosaltres; Trobau-los-hi vosaltres; Tróben,
tróbin, ó trobian-los-hi ells, ó ellas.

la-hi. l'hi

Present de Indicatiu

Jo la-hi trobo; Tu la-hi trobas; Ell, ó ella la-hi troba, &c.

las-hi

Jo las-hi trobo; Tu las-hi trobas; Èll, ó ella las-hi troba; &c.

n'hi, ó ne-hi.

Havem dit en la 1ª pagina del antecedent folio, que aquesta Enclítica n'hi era composta per Sinalefa de las dos naturals ne hi; [p. 273v] y que la Enclítica hi tenia dós significads; y ara devem advertir que la Enclítica Natural ne també els té, com ho ham vist en el folio 262; pux avegadas significa de assi, de aquí, de allí ó allà; v.g marxane, ó partir de alguna part; v.g: Marxa de Barcelona, Matarò, &c; marxane; y en aquest cas es un verdader Pronom, que és posa en llog dels noms Barcelòna, ó Matarò egsplícadés antes. Altras ocasions la Enclítica Natural ne, y sas Figuradas en, an significan part ó porció de alguna cosa referida antes; v.g: Rehim, figas; y en esta suposició diyem: Jo en menjo; ella an menja, portane. Ab assó és pod colejir quina cópia de conceptes manifestam ab la Enclítica Sinalefada n'hi, composta de las dós ne-hi, v.g: Portan'hi, ó portar part de alguna cosa referida antes, al puesto ja egsplícad, com rahims á la Ciudad, al cup; &c.

n'hi

Jo n'hi porto; tu n'hi portas; Èll, ó ella n'hi porta; Nosaltres n'hi portam; Vosaltres n'hi portau; y Ells ó ellas n'hi portan.

Imperatiu.

Porta-n'hi tu; Porte, porti, ó pórtia n'hi ell, ó ella;
Portem-n'hi nosaltres; Pórten, pórtin, ó portian-n'hi èlles, ó
èllas; Portau-n'hi vosaltres.

Aquí fálta las Enclíticas me-èn, te-èn, se-èn, nos-èn,
vos-èn; que ès trobaran en el fol. 270, pag. 22.

Axi com pera esgplícar una part, ó porció de una cosa sabuda, y
referida antes, usan la Enclítica natural ne, ó sas figuradas èn,
àn; axi matèx, pera manifestar tóta la cosa (totum hoc): usan la
Enclítica Natural ho, y sa Figurada hu; y á estas unim per mera
composició, y per Sinalefa las Enclíticas Personals Singulares me,
te, se; ne; y per mera composició las Plurals nos, èns, àns;
vos, os, us; y los, èls, àls, en esta fôrma:

me-ho, m'ho, m'hu.
te-ho, t'ho, t'hu.
se-ho, s'ho, s'hu.
nos-ho, èns-ho, àns-ho.
nos-hu, èns-hu, àns-hu
vos-ho, os-ho, us-ho.
vos-hu, os-hu, us-hu.
ne-ho, n'ho, n'hu

p. 274r

269.

me-ho, m'ho. m'hu.

Present de Indicatiu.

Jo m'hu menjo; Tu m'hu menjas; Èll, ó èlla m'hu menja. Vosaltres m'hu menjau; y èlls ó èllas m'hu menjan.

Present de Imperatiu.

Menja-m'hu; Menje, menji, ó menja-m'hu èll, ó èlla. Menjau-m'hu vosaltres; Ménjen, ménjin, ó ménjian-m'hu èlls, ó èllas

te-ho, t'ho, t'hu.

Present de Indicatiu.

Jo t'hu porto; Tu t'hu portas; Èll, ó èlla t'hu porta; Nosaltres t'hu portam; Èlls, ó èllas t'hu portan. A tu t'hu dig, Sogra; entèn-t'hi, Nora.

Present de Imperatiu.

Porta-t'hu tu; Porte, porti, ó portia-t'hu èll, ó èlla; Portem-t'hu nosaltres; Pórtan, pórtin, ó portian-t'hu èlls, ó èllas.

se-ho, s'ho, s'hu.

Jo m'hu porto; Tu t'hu portas; y Èll, ó èlla s'hu porta; Nosaltres nos-hu portam, ó éns-hu portam; Vosaltres vos-hu portau; y èlls ó èllas s'hu pórtan.

Present de Imperatiu.

Porta-t'hu tu; Porte, porti, ó portia-s'hu èll, ó èlla; Portem
nos-hu nosaltres; Portau-vos-hu vosaltres; Pórtan, pórtin, ó
portian-s'hu èlls, ó èllas.

nos-ho, èns-ho, àns-ho.

nos-hu, èns-hu, àns-hu.

Present de Indicatiu.

Tu èns-hu portas; Èll èns-hu porta, y Èlla àns-hu porta;
Vosaltres nos-hu portau; Èlls ó èllas nos-hu pórtan.

Present de Imperatiu.

Porta-ans-hu tu; Porte-èns-hu, porti-èns-hu, ó portia-àns-hu èll
ó èlla; Portau-nos-hu vosaltres; Pórtan, pórtin, ó portian-nos-hu
èlls ó èllas

[p. 274v]

vos-ho, os-hó, us-ho.

vos-hu; os-hu, us-hu.

Present de Indicatiu

Jo us-hu porto; Èll os-hu porta; y èlla us-hu porta; Nosaltres
os-hu portam; ó vos-hu portam; èlls, ó èllas os-hu portan.

Present de Imperatiu.

Porte, porti, ó portia-us-hu ell, ó ella; Portem-vos-hu
nosaltres; Portau-vos-hu vosaltres; Porten, portin, ó
portian-vos-hu ells, ó ellas

se-ho, s'ho, s'hu

Aquestas Enclíticas són Singulares y Plurals com ho hem vist en la
página antecedent.

los-ho, els-ho, als-ho.

los-hu, els-hu, als-hu.

Jo els-hu dono; Tu els-hu donas; Ell los-hu dona; y Ella als-hu
dona; Nosaltres els-hu donam, ó los-hu donam; Vosaltres los-hu
donau. ó els-hu donau; Ells, ó ellas los-hu donan, ó els-hu
donan.

Present de Imperatiu.

Dona-als-hu tu; Done-els-hu, doni-els-hu, ó donia-als-hu ell, ó
ella; Donem-los-hu nosaltres; Donau-los-hu vosaltres; Dónen,
dónin, ó dónian-los-hu ells, ó ellas.

ne-ho, n'ho, n'hu.

Jo n'hu treg; Tu n'hu treus; ell, ó ella, n'hu treu; &c.

Aquestas Digicions Enclíticas, compostas de dós Simples, de las
quals hem parlad fins assi, són las més frequents; y ara parlarem
de otras, compostas també de dos Simples, que la major part
estan poc en ús, y demanan el següent método, y orden natural.

me-èn.

Tréurer-n'nus

me-èt. &c.

Tréurer de alguna
part assó, axó, ú
allò.

Jo me-èm menjo; ú menjo á mi.

Jo me-èt menjo; ú menjo á tu

Jo me-èl menjo, ú menjo á èll.

Jo me-la menjo, ú menjo á èlla

Jo me-us menjo, ú menjo á vosaltres.

p. 275r

270.

Jo me-èls menjo, u menjo á èlls.

Jo me-las menjo, ú menjo á èllas.

te-èm,

te-èt. &c.

Tu te-èm menjas, ó menjas á mi.

Tu te-èt menjas, ó menjas á tu.

Tu te-èl menjas, ó menjas á èll.

Tu te-la menjas, ó menjas á èlla.

Tu te-èns menjas, ó menjas á nosaltres.

Tu te-èls menjas, ó menjas á èlls.

Tu te-las menjas, ó menjas á èllas.

se-èm.

se-èt, &c.

Èll ó èlla se-am menja, ó menja á mi.

Èll, ó èlla se-èt menja, ó menja á tu.

Èll, ó èlla se-èl menja, ó menja á èll.

Èll, ó èlla se-la menja, ó menja á èlla.

Èll, ó èlla se-èns menja, ó menja á nosaltres.

Èll, ó èlla se-us menja, ó menja á vosaltres.

Èll, ó èlla se-èls menja, ó menja á èlls.

Èll, ó èlla se-las menja, ó menja á èllas.

nos-èt.

nos-èl; &c.

Nosaltres nos-èt menjam, ó menjam á tu.

Nosaltres nos-èl menjam, ó menjam á èll.

Nosaltres nos-la menjam, ó menjam á èlla.

Nosaltres nos-èns menjam, ó menjam á nosaltres.

Nosaltres nos-us menjam, ó menjam á vosaltres.

Nosaltres nos-èls menjam, ó menjam á èlls. [p. 275v]

Nosaltres nos-las menjam, ó menjam á èllas.

vos-èm

vos-èl; &c.

Vosaltres vos-èm menjau; ó menjau á mi.

Vosaltres vos-èl menjau, ó menjau á èll.

Vosaltres vos-la menjau, ó menjau á èlla.

Vosaltres vos-èns menjau, ó menjau á nosaltres.

Vosaltres vos-us menjau, ó menjau á vosaltres.

Vosaltres vos-èls menjau, ó menjau á èlls.

Vosaltres vos-àlas menjau, ó menjau á èllas.

se-èm.

se-èt, &c.

Èlls ó èlls [sic] se-èm menjan, ó menjan á mi.

Èlls, ó èllas se-èt menjan, ó menjan á tu.

Èlls, ó èllas se-èl menjan, ó menjan á èll.

Èlls, ó èllas se-la menjan, ó menjan á èlla.

Èlls, ó èllas su-èns menjan, ó menjan á nosaltres.

Èlls, ó èllas se-us menjan, ó menjan á vosaltres.

Èlls, ó èllas se-èls menjan, ó menjan á èlls.

Èlls, ó èllas se-las menjan, ó menjan á èllas.

me-èn.

te-èn.

se-èn. &c.

Jo me-èn vaj, ó marxo de aquest, aquex, ó aquell puesto

Tu te-èn vas, ó marxas de assí, aquí, ó allí.

Èll, ó èlla se-èn va, ó marxa de aquest, aquex, ó aquell llog.

Nosaltres nos-èn anam, ó marxam de tal part, ó puesto.

Vosaltres vos-èn anau, ó marxau de assí, aquí, ó allí.

Èll ó èllas se-èn van, ó marxan de alguna part, ó llog.

Jo me-èn porto, ú porto sobre mi part de assó, axó, ú alló.

Tu te-èn portas, ó portas en tu part de aquesta, aqueva, ó aque_

cosa. [sic]

Èll, ó èlla se-èn porta, ó porta en sí part de alguna cosa.

Nosaltres nos-èn portam, ó portam sòbre, part ó porcio de assó,
axó, ú allo

Vosaltres os-èn portau, ó portau en vosaltres part de tal, ó tal
cosa.

Èlls ó èlla se-èn pórtan, ó pórtan en sí part de assó, axó, ú
alló.

Dicciòns Enclítics

Compostas de tres Simples.

te-me-èl

se-me-èl, &c.

Tu te-me-èl menjas; ó et menjas el mèu, ó de mi.

Èll, ó èlla se-me-èl menja, ó ès menja el mèu, ó de mi.

Vosaltres vos-èm-èl menjau, ó vos menjau el mèu, ó de mi.

Èlls ó èllas se-me-èl ménjan, ó ès ménjan el mèu, ó de mi.

me-te-èl.

se-te-èl, &c

Jo me-te-èl menjo, ú èm menjo el tèu, ó de tu.

Èll, ó èlla se-te-èl menja, ó ès menja el tèu, ó de tu.

Nosaltres nos-èt-èl menjam, ó nos menjam el tèu, ó de tu.

Èl·ls, ó èl·las se-te-èl menjan; ó ès menjan el t·eu, ó de tu.

me-èl-i.

te-èl-i.

se-èl-i. &c.

Jo me-èl-i menjo, ó èm menjo el s·eu, ó de èll, ó èl·la.

Tu te-èl-i menjas, ó èt menjas el s·eu, ó de èll, ó èl·la.

Èll, ó èl·la se-èl-i menja, ó ès menja el de aquell, ó aquella.

Nosaltres nos-èl-i menjau [sic], ó èns menjau el de èll, ó èl·la.

Vosaltres vos-èl-i menjau, ó us menjau el de èll, o èl·la.

Èl·ls, èl·las se-èl-i menjan, ó ès menjan el de èll, ó èl·la.

te-èns-èl.

se-èns-el, &c. [p. 276v]

Tu te-èns-èl menjas, ó èt menjas el nostre, ó de nosaltres.

Èll, ó èl·la se-èns-èl menja; ó ès menja el nostre, ó de nosaltres.

Vosaltres vos-èns-èl menjau, ó vos menjau el nostre, ó de nosaltres.

Èl·ls, ó èl·las se-èns-èl menjan, ó ès menjan el nostre, ó de nosaltres.

me-us-èl

se-us-èl, &c.

Jo me-us-èl menjo, ó èm menjo el vostre, ó de vosaltres.

Èll, ó èl·la se-us-èl menja; ó ès menja el vostre, ó de vosaltres.

Nosaltres nos-us-èl menjam, ó nos menjam el vostre

Èlls, ó èllas se-us-èl ménjan, ó ès ménjan el vostre.

me-èls-èl.

te-èls-èl.

se-èls-èl, &c.

Jo me-èls-èl menjo, ú èm menjo el sèu, ó de èlls, J èllas.

Tu te-èls-èls menjas, ó èt menjas el seu, ó de èlls, ó èllas

Èll, ó èlla se-èls-èl menja, ó ès menja el de aquells, ó aquellas

Nosaltres nos-èls-èl menjam, ó èns menjam el sèu.

Vosaltres vos-èls-èl menjau, ó us menjau el sèu.

Èlls, ó èllas se-èls-èl ménjan, ó ès ménjan el de aquells, &c.

te-me-èls.

se-me-èls, &c.

Tu te-me-èls menjas, ó èt menjas els mèus, ó de mi

Èll, ó èlla se-me-èls menja, ó ès menja els mèus, ó de mi.

Vosaltres vos-èm-èls menjau, ó us menjau èls mèus, ó de mi.

Èlls, ó èllas se-me-èls ménjan, ó ès ménjan els meus.

me-te-èls

se-te-èls, &c.

Jo me-te-èls menjo, ú èm menjo els tèus, ó de tu.

Èll, ó èlla se-te-èls menja, ó ès menja els teus, ó de tu.

Nosaltres nos-èt-èls menjam, ó èns menjam els tèus, ó de tu.

Èlls, ó èllas se-te-èls ménjan, ó ès ménjan els tèus, ó de tu.

me-èls-1.

te-èls-i.

se-èls-i, &c.

p. 277r

272.

Jo me-èls-i menjo, ú em menjo els seus, ó de ell, ó ella.

Tu te-èls-i menjas, ó et menjas els seus, ó de ell, ó ella.

Èll, ó ella se-èls-i menja ó és menja els de aquell, ó aquella.

Nosaltres nos-èls-i menjam, ó ens menjam els seus, ó de ell, ó ella.

Vosaltres vos-èls-i menjau, ó us menjau els seus, ó de ell, ó ella.

Èlls, ó èllas se-èls-i menjan, ó és menjan els de aquell, ó aquella.

te-èns-èl.

se-èns-èls, &c.

Tu te-èns-èls menjas, ó et menjas els nostres, ó de nosaltres.

Èll, ó ella se-èns-èls menja, ó és menja el nostres, ó de nosaltres.

Nosaltres nos-èns-èls menjam, ó ens menjam els nostres.

Vosaltres vos-èns-èls menjau, ó us menjau els nostres.

Èlls, ó èllas se-èns-èls menjan, ó és menjan els nostres.

me-us-èls

se-us-èls, &c.

Jo -us-èls menjo, ú em menjo els vostres, ó de vosaltres.

Èll, ó èlla se-us-èls menja, ó ès menja els vostres.

Nosaltres nos-us-èls menjam, ó èns menjam els vostres.

Vosaltres vos-us-èls menjau, ó us menjau els vostres.

Èlls, ó èllas se-us-èls ménjan, ó ès menjan els vostres.

me-èls-èls.

te-èls-èls.

se-èls-èls, &c.

Jo me-èls-èls menjo, ú em menjo els seus, ó de èlls, ó èllas.

Tu te-èls-èls menjas, ó èt menjas els seus, ó de èlls, ó èllas.

Èlls, ó èllas se-èls-èls menja, ó es menja els seus, ó de èlls, ó èllas.

Nosaltres nos-èls-èls menjam, ó nos menjam els seus, ó de èlls, ó èllas

Vosaltres vos-èls-èls menjau, ó us menjau els seus, ó de èlls, ó èllas

Èlls, ó èllas se-èls-èls ménjan. ó ès menjan els de aquells, ó aquellas.

te-me-la

se-me-la, &c.

Tu te-me-la menjas, ó èt menjas la mia, ó de mi. [p. 277v]

Èll, ó èlla se-me-la menja, ó ès menja la mia, ó de mi.

Vosaltres vos-èm-àla menjau, ó us menjau la mia, ó de mi.

Èlls, ó èllas se-me-la ménjan, ó ès ménjan la mia, ó de mi.

me-te-la

se-te-la, &c.

Jo me-te-la menjo, ó em menjo la tua, o de tu.

Èll, ó èlla se-te-la menja, ó ès menja la tua, ó de tu.

Nosaltres nos-èt-àla menjam, ó èns menjam la tua, ó de tu.

Èlls, ó èllas se-te-la ménjan, ó ès ménjan la tua, ó de tu.

me-la-i.

te-la-i.

se-la-i, &c.

Jo me-la-i menjo, ó em menjo la sua, ó de èll, ó èlla.

Tu te-la-i menjas, ó èt menjas la sua, de èll, ó èlla.

Èll, ó èlla se-la-i menja, ó ès menja la de aquell, ó aquella.

Nosaltres nos-àla-i menjam, ó èns menjam la de èll, ó èlla.

Vosaltres vos-àla-i menjau, ó us menjau la sua, ó de èll, ó èlla.

Èlls, ó èllas se-la-i ménjan, ó ès ménjan la de aquells, ó aquellas.

te-èns-àla.

se-èns-àla, &c.

Tu te-èns-àla menjas, ó èt menjas la nostra, ó de nosaltres.

Èll, ó èlla se-èns-àla menja, ó ès menja la nostra.

Nosaltres nos-èns-àla menjam, ó èns menjam la nostra.

Vosaltres vos-èns-àla menjau, ó us menjau la nostra.

Èlls, ó èllas se-èns-àla ménjan, ó ès ménjan la nostra.

me-us-àla

se-us-àla, &c.

Jo me-us-àla menjo, ó em menjo la vostra ó de vosaltres.

Èll, ó èlla se-us-àla menja, ó és menja la vostra ó de vosaltres.

Nosaltres nos-us-àla menjam, ó ens menjam la vostra.

Vosaltres vos-us-àla menjau, ó us menjau la vostra.

Èlls, ó èllas se-us-àla menjan, ó és menjan la vostra.

me-èls-àla

te-èls-àla

se-èls-àla, &c.

p. 278r

273.

Jo me-èls-àla menjo, ó em menjo la sua, ó de èlls, ó èllas.

Tu te-èls-àla menjas, ó èt menjas la sua ó de èlls, ó èllas.

Èll, ó èlla se-èls-àla menja, ó és menja la de aquells, ó aquellas.

Nosaltres nos-èls-àla menjam, ó ens menjam la sua ó de èlls, ó èllas.

Vosaltres vos-èls-àla menjau, ó us menjau la sua ó de èlls, ó èllas.

Èlls, ó èllas se-èls-àla menjan, ó és menjan la de aquells, ó aquellas.

te-me-las

se-me-las, &c.

Tu te-me-las menjas, ó èt menjas las mias, ó de mi.

Èll, ó èlla se-me-las menja, ó és menja las mias, ó de mi.

Vosaltres vos-èm-àlas menjau, ó us menjau las mias, ó de mi.

Èlles, ó èllas se-me-las menjan, ó ès menjan las mias, ó de mi.

me-te-las

se-te-las

Jo me-te-las menjo, ó èm menjo las tuas, ó de tu.

Èll, ó èlla se-te-las menja, ó ès menja las tuas, ó de tu.

Nosaltres nos-èt-àlas menjam, ó èns menjam las tuas, ó de tu.

Èlles ó èllas se-te-las menjan, ó ès menjan las tuas, ó de tu.

me-las-i.

te-las-i.

se-las-i, &c.

Jo me-las-i menjo, u èm menjo las suas, ó de èll, ó èlla.

Tu te-las-i menjas, ó èt menjas las suas, ó de èll, ó èlla.

Èll, ó èlla se-las-i menja, ó ès menja las de aquell, ó aquella.

Nosaltres nos-àlas-i menjam, ó èns menjam las suas, ó de èll, ó èlla.

Vosaltres vos-àlas-i menjau, ó us menjau las suas, ó de èll, ó èlla.

Èlles, ó èllas se-las-i menjan, ó ès menjan las suas, ó de èll, ó èlla.

te-èns-àlas

se-èns-àlas, &c.

Tu te-èns-àlas menjas, ó èt menjas las nostras, ó de nosaltres.

[p. 278v]

Èll, ó ella se-èns-àlas menja, ó ès menja las nostras, ó de nosaltres.

Nosaltres nos-èns-àlas menjam, ó èns menjam las nostras, ó de nosaltres.

Vosaltres vos-èns-àlas menjau, ó us menjau las nostras, ó de nosaltres.

Èlls, ó èllas se-èns-àlas ménjan, ó ès ménjan las nostras, ó de nosaltres.

me-us-àlas

se-us-àlas, &c.

Jo me-us-àlas menjo, ú èm menjo las vostras, ó de vosaltres.

Èll, ó ella se-us-àlas menja, ó ès menja las vostras, ó de vosaltres.

Nosaltres nos-us-àlas menjam, ó èns menjam las vostras, ó de vosaltres.

Vosaltres vos-us-àlas menjau, ó us menjau las vostras, ó de vosaltres.

Èlls, ó èllas se-us-àlas ménjan, ó ès ménjan las vostras, ó de vosaltres.

me-èls-àlas.

te-èls-àlas.

se-èls-àlas, &c.

Jo me-èls-àlas menjo ú èm menjo las suas, ó de èlls, ó èllas.

Tu te-èls-àlas menjas, ó èt menjas las suas, ó de èlls, ó èllas.

Èll, ella se-èls-àlas menja, ó ès menja las de aquells, ó èllas

Nosaltres nos-èls-àlas menjam, ó èns menjam las suas, &c.

Vosaltres vos-èls-àlas menjau, ó us menjau las suas, &c.

Èlls, ó èllas se-èls-àlas ménjan, ó ès menjan las de èlls, &c.

te-me-èn.

se-me-èn, &c.

Tu te-me-èn portas, ó te-èn portas á mi, desde assi

Èll, ó èlla se-me-èn porta, ó se-èn porta á mi, desde assi

Vosaltres vos-èm-èn portau, ó us-èn portau á mi desde assi

Èlls ó èllas se-me-èn pórtan, ó se-èn pórtan á mi desde assi

me-te-èn.

se-te-èn

Jo me-te-èn porto, ó me-èn porto á tu desde aqui.

p. 279r

273.

Èll, ó èlla se-te-èn porta, ó se-èn porta á tu, desde aqui.

Nosaltres nos-èt-èn portam, ó nos-èn portam á tu, desde aqui.

Èlls, ó èllas se-te-èn pórtan, ó se-èn portan á tu, desde aqui.

me-èl-èn

te-èl-èn

se-èl-èn, &c.

Jo me-èl-èn porto, ó me-èn porto á èll, desde assi.

Tu te-èl-èn portas, ó te-èn portas á èll; desde aqui.

Èll, ó èlla se-èl-èn porta, ó se-èn porta á èll; desde allí.

Nosaltres nos-èl-èn portam, ó èns-èn portam á èll desde assi.

Vosaltres vos-èl-èn portau, ó us-èn portau á èll, desde aquí.

Èlles, ó èllas se-èl-èn pórtan, ó se-èn pórtan á èll, desde allí.

me-la-àn.

te-la-àn.

se-la-àn, &c.

Jo me-la-àn porto, ó me-èn porto á èlla, desde assi.

Tu te-la-àn portas, ó te-èn portas á èlla, desde aquí.

Èll, ó èlla se-la-àn porta; ó se-èn porta á èlla, desde allí.

Nosaltres nos-àla-àn portam, ó èns-èn portam á èlla, desde assi.

Vosaltres vos-àla-àn portau, ó us-èn portau á èlla, desde aquí.

Èlles, ó èllas se-la-àn pórtan, ó se-èn pórtan á èlla, desde allí.

Las antecedents Enclíticas Compostas, que unidas al Verb Portar fan el paper que hem vist, unidas algunas de èllas al Verb Anar ne fan altre mòlt diferent; pero nó es de estrañar, porque el Verb Portar es Tranzitiu que rejeta Acusatiu, y el Verb Anar es Intransitiu, que nó èl rejeta; y per conseguint algunas de ditas Enclíticas Simples, que en el Verb Portar sò Acusatiu, en el Verb Anar sòn Datiu de adquisicio, com ho anam á véurer.

te-me-èn

se-me-èn, &c

Tu te-me-èn vas, ó te-èn vas pera mi, desde aquí. [p. 279v]

Èll, ó èlla se-me-èn va, ó se-èn va pera mi, desde allí.

Vosaltres vos-èm-èn anau, ó us-èn anau pera mi, desde aquí.

Èl·ls, ó èl·las se-me-èn van, ó se-èn van pera mi desde allí.

me-te-èn.

se-te-èn, &c.

Jo me-te-èn vaj, ó me-èn vaj pera tu desde aquí.

Èl·l, ó èl·la se-te-èn va, ó se-èn va pera tu desde allí.

Nosaltres nos-èt-èn anam, ó èns-èn anam pera tu, desde aquí.

Èl·ls, ó èl·las se-te-èn van, ó se-èn van pera tu, desde allí.

me-li-èn

te-li-èn

se-li-èn, &c.

Jo me-li-èn vaj, ó me-èn vaj pera èl·l, ó èl·la desde aquí.

Tu te-li-èn vas, ó te-èn vas pera èl·l, ó èl·la, desde aquí.

Èl·l, ó èl·la se-li-èn va, ó se-èn va pera èl·l, ó èl·la desde allí.

Nosaltres nos-èli-èn anam, ó èns-èn anam pera èl·l, ó èl·la, desde aquí.

Vosaltres vos-èli-èn anau, ó us-èn anau pera èl·l, ó èl·la desde aquí.

Èl·ls ó èl·las se-li-èn van, ó se-èn van pera èl·l, ó èl·la desde allí.

te-èns-èn

se-èns-èn, &c.

Tu te-èns-èn vas, ó te-èn vas pera nosaltres, desde aquí.

Èll, ó èlla se-èns-èn va, ó se-èn va pera nosaltres, desde alli.

Vosaltres vos-èns-èn anau, ó us-èn anau pera nosaltres desde aqui.

Èlls, ó èllas se-èns-èn van, ó se-èn van pera nosaltres desde alli.

me-us-èn

se-us-èn, &c.

Jo me-us-èn vaj, ó me-èn vaj perz vosaltres desde assi.

Èll, ó èlla se-us-èn va, ó se-èn va pera vosaltres desde alli.

Nosaltres nos-us-èn anam, ó èns-èn anam pera vosaltres desde assi

Èlls, ó èllas se-us-èn van, ó se-èn van pera vosaltres desde alli.

me-èls-èn

te-èls-èn

se-èls-èn, &c.

Jo me-èls-èn vaj, ó me-èn vaj pera èlls, ó èllas desde assi.

Tu te-èls-èn vas, ó te-èn vas pera èlls, ó èllas desde aqui.

p. 280r

274

Èll, ó èlla se-èls-èn va, ó se-èn va pera èlls, ó èllas desde alli.

Nosaltres nos-èls-èn anam, ó nos-èn anam pera èlls, ó èllas desde assi.

Vosaltres vos-èls-èn anau, ó us-èn anau pera èl·ls, ó èl·las desde aqui.

Èl·ls, ó èl·las se-èls-èn van, ó se-èn van pera èl·ls, ó èl·las desde allí.

me-n'hi.

te-n'hi.

se-n'hi, &c.

Jo me-n'hi vaj, ó me-èn vaj allí.

Tu te-n'hi vas, ó te-èn vas allí.

Èl·l, ó èl·la se-n'hi va, ó se-èn va allí.

Nosaltres nos-èn-hi anam, ó èns-èn anam allí.

Vosaltres vos-èn-hi anau, ó us-èn anau allí.

Èl·ls, ó èl·las se-n'hi van, ó se-èn van allí.

te-m'hi

se-m'hi. &c.

Tu te-m'hi quedas, ó te-èm quedas aquí.

Èl·l, ó èl·la se-m'hi queda, ó se-èm queda allí.

Vosaltres vos-èm-hi quedau, ó us-èm quedau aquí.

Èl·ls, ó èl·las se-m'hi quedan, ó se-èm quedan allí.

me-t'hi

se-t'hi, &c.

Jo me-t'hi quedo, ó me-èt quedo aquí.

Èl·l, ó èl·la se-t'hi queda, ó se-èt queda allí.

Nosaltres nos-èt-hi quedam, ó nos-èt quedam aquí.

Èlles, ó èllas se-t'hi quedan, ó se-èt quedan allí.

me-l'hi

te-l'hi

se-l'hi, &c.

Jo me-l'hi quèdo, ó me-li quèdo allí.

Tu te-l'hi quedas, ó te-li quedas aquí.

Èll, ó èlla se-l'hi queda, ó se-li queda allí. [p. 280v]

Nosaltres nos-èli-hi quedam; ó èns-èli quedam assi.

Vosaltres vos-èli-hi quedau; ó us-èli quedau aquí.

Èlles, ó èllas se-l'hi quedan, ó se-li quedan allí.

te-èns-hi.

se-èns-hi &c.

Tu te-èns-hi quedas, ó te-èns quedas aquí

Èll, ó èlla se-èns-hi queda, ó se-èns queda allí.

Vosaltres vos-èns-hi quedau ó, us-èns quedau aquí.

Èlles, ó èllas se-èns-hi quedan, ó se-èns quedan allí.

me-us-hi

se-us-hi, &c.

Jo me-us-hi quèdo; ó me-us quedo aquí.

Èll, ó èlla se-us-hi quèda, ó se-us queda aquí.

Nosaltres nos-us-hi quedam, ó nos-us quedam aquí

Èlles, ó èllas se-us-hi quèdan, ó se-us quedan aquí.

me-èls-hi

te-els-hi

se-els-hi, &c.

Jo me-els-hi quedo, ó em quedo pera ells, ó ellas assi.

Tu te-els-hi quedas, ó et quedas pera ells ó ellas aqui.

Èll, ó ella se-els-hi quèda, ó es queda para ells, ó ellas alli

Nosaltres nos-els-hi quedam, ó ens quedam pera ells, ó ellas
assi.

Vosaltres vos-els-hi quedau, ó us quedau pera ells, ó ellas aqui.

Èlles, ó ellas se-els-hi quèdan, ó ès quèdan pera ells, ó èl'as
alli

En aquestos casos la Digció Enclítica Plural els es Datiu, comú á
mascles y femèllas per anar unida á un Verb Intransitiu, qual es
el Verb Quedar-se; pero també podem usar-la en Acusatiu Masculi
Plural, ajustand-la á un Verb Tranzitiu; v.g:

Jo me-els-hi dexo, ó me-els dexo asi.

Tu te-els-hi dexas, ó te-els dexas aqui. &c. &c.

Per la matèxa rahò podem usar los Acusatius Singulars el y la y
el Plural las unids tambe á la Enclítica hi.

p. 281r

275.

La Enclítica Simple y Natural hi tè dós significads, com ho hem
dit; pux significa assi, aquí, alli, ó allí; v.g: Jo hi vaj; so
es, jo vaj alli; y en altres ocasions equival en assó, axó, ú
allo; v.g: Jo nò hi penso; ó nò penso en assó, axó, ú alló.

La Enclítica Natural ne, y sas Figuradas èn, àn també significan dos cosas; so es, part, ó porció de assó, axó, ú alló; v.g: Jo èn vull, ó vull part de assó, de axó, ú de alló; y á vegadas equival de assi, de aqui, de alli, ó de allá; v.g: Partir-ne ó marxar de assi, de aqui, de alli, ó de allá.

Final-mènt la Enclítica Natural ho, y sa Figurada hu significan tòt assó, tòt axó, ú tòt alló; y se úsan sempre en acusatiu, y unidas sèmpre á Verbs Tranzitius; v.g: Volér-ho; volér tòt assó, tòt axó, ú tòt alló; y pòden juntar-se tambe á altrás Enclíticas, y ab èllas formar-ne altrás, compostas de dòs, com ho hem vist, y áduc de tres, y quatre com ho veurem.

te-m'hu.

se-m'hu, &c.

Tu te-m'hu menjas; ó te-èm menjas axó mèu, ó de mi.

Èll, ó èlla se-m'hu menja; ó se-èm menja alló mèu ó de mi.

Vosaltres vos-èm-hu menjau; ó us-èm menjau axó mèu, ó de mi.

Èlles, ó èllas se-m'hu menjan; se-èm menjan alló mèu ó de mi.

me-t'hu.

se-t'hu, &c.

Jo me-t'hu menjo, ú te-èm menjo asó tèu, ó de tu.

Èll, ó èlla se-t'hu menja, ó se-èt menja alló tèu, ó de tu.

Nosaltres nos-èt-hu menjam; ó èns-èt menjam assó tèu, ó de tu.

Èlles, ó èllas se-t'hu menjan, ó se-èt menjan alló tèu, ó de tu.

me-li-hu

te-li-hu.

se-li-hu.

Jo me-li-hu menjo, ó me-li menjo alló sèu, ó de èll, ó èlla

Tu te-li-hu menjas, ó te-li menjas alló sèu, ó de èll, ó èlla.

[p. 281v]

te-èns-hu.

se-èns-hu, &c.

Tu te-èns-hu menjas, ó te-èns menjas axo nostre, ó de nosaltres.

Èll, ó èlla se-èns-hu menja, ó se-èns menja alló nostre ó de nosaltres.

Vosaltres vos-èns-hu menjau, ó us-èns menjau axo nostre, ó de nosaltres.

Èlls, ó èllas se-èns-hu ménjan, ó se-èns ménjan alló nostre ó de nosaltres.

me-us-hu.

se-us-hu, &c.

Jo me-us-hu menjo, me-us menjo assó vostre, ó de vosaltres.

Èll, ó èlla se-us-hu menja, ó se-us menja alló vostre, ó de vosaltres.

Nosaltres nos-us-hu menjam, ó nos-us menjam asso vostre.

Èlls, ó èllas se-us-hu ménjan, ó se-us ménjan allo vostre.

me-èls-hu

te-èls-hu.

se-èls hu, &c.

Jo me-èls-hu menjo, ú èm menjo alló sèu, ó de èlls, ó èllas
Tu te-èls-hu menjas, ó èt menjas axó seu, ó de èlls, ó èllas.
Èll, ó èlla se-èls-hu menja, ó ès menja alló sèu, ó de èlls, ó
èllas.
Nosaltres nos-èls-hu menjam, ó èns menjam asso sèu, ó de èlls, ó
èllas.
Vosaltres vos-èls-hu menjau, ó us menjau axó sèu, ó de èlls, ó
èllas.
Èlls, ó èllas se-èls-hu ménjan, ó ès ménjan alló sèu, ó de èlls,
ó èllas.

me-n'hu
te-n'hu.
se-n'hu, &c.

Jo me-n'hu porto, ú me-èn porto assó
Tu te-n'hu portas, ó te-èn portas axó.
Èll, u èlla se-n'hu porta, ó se-èn porta alló.
Nosaltres nos-èn-hu portam, ó èns-èn portam assó.
Vosaltres vos-èn-hu portau, ó us-èn portau axó.
Èlls, ó èllas se-n'hu portan, ó se-èn portan alló.

Digciòns Enclíticas,
Compostas de 4.

te-me-n'hi.
se-me-n'hi.

276.

Tu te-me-n'hi portas; ó te-èn portas á mi alli.

Èll, ó èlla se-me-n'hi porta, ó se-èn porta á mi alli.

Vosaltres vos-èm-èn-hi portau, ó us-èn portau á mi alli.

Èlls, ó èllas se-me-n'hi pórtan, ó se-èn portan á mi alli.

me-te-n'hi

se-te-n'hi, &c.

Jo me-te-n'hi porto, ú me-èn porto á tu alli.

Èll, ó èlla se-te-n'hi porta; ó se-èn porta á tu alli.

Nosaltres nos-èt-èn-hi portam, ó èns-èn portam á tu alli

Èlls, ó èllas se-te-n'hi pórtan, ó se-èn portan á tu alli.

me-èl-n'hi

te-èl-n'hi.

se-èl-n'hi, &c.

Jo me-èl-n'hi porto; ú me-èn porto é èll alli

Tu te-èl-n'hi portas; ó te-àn portas á èll alli.

Èll, ó èlla se-èl-n'hi porta; ó se-èn porta á èll alli.

Nosaltres nos-èl-èn-hi portam; ó èns-èn portam á èll alli.

Vosaltres vos-èl-èn-hi portau; ó us-èn portau á èll alli.

Èlls, ó èllas se-èl-n'hi portan; ó se-èn portan á èll alli.

me-la-n'hi.

te-la-n'hi

se-la-n'hi

Jc me-la-n'hi porto; ú me-èn porto á ella allí

Tu te-la-n'hi portas, ó te-èn portas á ella allí.

Èll, ó ella se-la-n'hi porta; ó se-èn porta á ella allí.

Nosaltres nos-àla-n'hi portam, o èns-èn portam á ella allí.

Vosaltres vos-àla-n'hi portau, ó us-èn portau á ella allí.

Èlls, ó Ellas se-la-n'hi pórtan; o se-èn pórtan á ella allí.

te-èns-èn-ni

se-èns-èn-hi [p. 282v]

Tu te-èns-èn-hi portas, ó te-èn portas á nosaltres allí.

Èll, ó ella se-èns-èn-hi porta; ó se-èn porta á nosaltres allí.

Vosaltres vos-èns-èn-hi portau; ó us-èn portau á nosaltres allí.

Èlls, ó ellas se-èns-èn-hi pórtan, se-èn portan á nosaltres allí.

me-us-èn-hi

se-us-èn-hi, &c.

Jo me-us-èn-hi porto; ú me-èn porto á vosaltres allí.

Èll, ó ella se-us-èn-hi porta, ó se-èn porta á vosaltres allí.

Nosaltres nos-us-èn-hi portam, ó èns-èn portam á vosaltres allí.

Èlls, ó ellas se-us-èn-hi pórtan; ó se-èn pórtan á vosaltres allí.

me-èls-èn-hi

te-èls-èn-hi.

se-èls-èn-hi, &c.

Jo me-èls-èn-hi porto, ú me-èn porto á èlls, allí.

Tu te-èls-èn-hi portas, ó te-èn portas á èl·ls, alli.

Èll, ó èlla se-èls-èn-hi porta; ó se-èn porta á èl·ls, alli.

Nosaltres nos-èls-èn-hi portam; ó èns-èn portam á èl·ls alli.

Vosaltres vos-èls-èn-hi portau; ó us-èn portau á èl·ls alli.

Èl·ls, ó èl·las se-èls-èn-hi pórtan; ó se-èn pórtan á èl·ls alli.

me-las-àn-hi.

te-las-àn-hi.

se-las-an-hi, &c.

Jo me-las-àn-hi porto, ú me-èn porto á èl·las alli.

Tu te-las-àn-hi portas; te-èn portas á èl·las alli.

Èll, ó èlla se-las-àn-hi porta, ó se-èn porta á èl·las alli.

Nosaltres nos-àlas-àn-hi portam; èns-èn portam á èl·las alli.

Vosaltres vos-àlas-àn-hi portau; ó us-èn portau á èl·las alli.

Èl·ls, ó èl·las se-las-àn-hi pórtan, ó se-èn portan á èl·las alli.

p. 283r

277.

Digciòns Enclíticas

Compostas de 5.

te-me-èl-n'hí.

se-me-èl-n'hí, &c.

Tu te-me-èl-n'hí portas, ó te-me-èl-ne portas alli.

Èll, ó èlla se-me-èl-n'hí porta; ó se-me-èl-ne porta alli.

Vosaltres vos-èm-èl-n'hí portau, ó us-èm-el-ne portau alli.

Èlls, ó èllas se-me-èl-n'hi pórtan, ó se-me-èl ne pórtan allí.

me-te-èl-n'hi

se-te-èl-n'hi, &c.

Jo me-te-èl-n'hi porto, ó me-te-èl-ne porto allí.

Èll, ó èlla se-te-èl-n'hi porta; ó se-te-èl-ne porta allí.

Nosaltres nos-èt-èl-èn-hi portam, ó nos-èt-èl-en portam allí.

Èll, ó èllas se-te-èl-n'hi portan; ó se-te-èl-ne portan allí.

me-li-èl-n'hi.

te-li-èl-n'hi

se-li-èl-n'hi, &c.

Jo me-li-èl-n'hi porto; ó me-li-èl-ne porto allí

Tu te-li-èl-n'hi portas; ó te-li-èl-ne portas allí.

Èll, ó èlla se-li-èl-n'hi porta; ó se-li-èl-ne porta allí

Nosaltres nos-èli-èl-n'hi portam; ó èns-èli-èl-ne portam allí

Vosaltres vos-èli-èl-n'hi portau; ó us-èli-èl-ne portau allí.

Èlls, ó èllas se-li-èl-n'hi portan; ó se-li-èl-ne portan allí.

te-èns-èl-n'hi

se-èns-èl-n'hi, &c.

Tu te-èns-èl-n'hi portas, ó te-èns-èl-ne portas allí [p. 283v]

Èll, ó èlla se-èns-èl-n'hi porta; se-èns-èl-ne porta allí.

Vosaltres vos-èns-èl-n'hi portau, ó us-èns-èl-ne portau allí

Èlls, ó èllas se-èns-èl-n'hi portan, ó se-èns-èl-ne portan allí.

me-us-èl-n'hi

se-us-èl-n'hi, &c.

Jo me-us-èl-n'hi porto; ó me-us-èl-ne porto alli.

Èll, ó ella se-us-èl-n'hi porta; ó se-us-èl-ne porta alli

Nosaltres nos-us-èl-n'hi portam, ó nos-us-èl-ne portam alli

me-èls-èl-n'hi

te-èls-èl-n'hi

se-èls-èl-n'hi, &c.

Jo me-èls-èl-n'hi porto, ó me-èls-èl-ne porto alli.

Tu te-èls-èl-n'hi portas, ó te-èls-èl-ne portas alli.

Èll, ó ella se-èls-èl-n'hi porta, ó se-èls-èl-ne porta alli.

Nosaltres nos-èls-èl-n'hi portam, ó èns-èls-èl-ne portam alli.

Vosaltres vos-èls-èl-n'hi portau, ó us-èls-èl-ne portau alli.

Èlls, ó ellas se-èls-èl-n'hi portan, ó se-èls-èl-ne portan alli.

te-me-èls-n'hi.

se-me-èls-n'hi, &c.

Tu te-me-èls-n'hi portas; ó te-me-èls-ne portas alli

Èll, ó ella se-me-èls-n'hi porta, ó se-me-èls-ne porta alli.

Vosaltres vos-èm-èls-n'hi portau, ó us-èm-èls-ne portau alli

Èlls, ó ellas se-me-èls-n'hi portan, ó se-me-èls-ne portan alli

me-te-èls-n'hi.

se-te-èls-n'hi.

Jo me-te-èls-n'hi porto, ó me-te-èls-ne porto alli

Èll, ó ella se-te-èls-n'hi porta, ó se-te-èls-ne porta alli

Nosaltres nos-èt-èls-n'hi portam, ó èns-èt-èls-ne portam alli

Èlls, ó èllas se-te-èls-n'hi portan, ó se-te-èls-ne pórtan alli.

me-li-èls-n'hi

te-li-èls-n'hi.

se-li-èls-n'hi, &c.

p. 284r

278.

Jo me-li-èls-n'hi porto; ú me-li-èls-ne porto alli.

Tu te-li-èls-n'hi portas, ó te-li-èls-ne portas alli.

Èll, ó èlla se-li-èls-n'hi porta, ó se-li-èls-ne porta alli.

Nosaltres nos-èli-èls-n'hi portam, ó nos-èli-èls-ne portam alli.

Vosaltres vos-èli-èls-n'hi portau, ó us-èli-èls-ne portau alli.

Èlls, ó èllas se-li-èls-n'hi portan, ó se-li-èls-ne portan alli.

te-èns-èls-n'hi

se-èns-èls-n'hi, &c.

Tu te-èns-èls-n'hi portas, ó te-èns-èls-ne portas alli.

Èll, ó èlla se-èns-èls-n'hi porta, ó se-èns-èls-ne porta alli.

Vosaltres vos-èns-èls-n'hi portau, ó us-èns-èls-ne portau alli.

Èlls, ó èllas se-èns-èls-n'hi pórtan, ó se-èns-èls-ne portan
alli.

me-us-èls-n'hi

se-us-èls-n'hi, &c.

Jo me-us-èls-n'hi porto; ú me-us-èls-ne porto alli.

Èll, ó èlla se-us-èls-n'hi porta, ó se-us-èls-ne porta alli.

Nosaltres nos-us-èls-n'hi portam, ó nos-us-èls-ne portam allí
Èlls, ó èllas se-us-èls-n'hi pórtan, ó se-us-èls-ne portan allí.

me-èls-èls-n'hi
te-èls-èls-n'hi
se-èls-èls-n'hi, &c.

Jo me-èls-èls-n'hi porto; ú me-èls-èls-ne porto allí.
Tu te-èls-èls-n'hi portas, ó te-èls-èls-ne portas allí.
Èll, ó èlla se-èls-èls-n'hi porta, ó se-èls-èls-ne porta allí.
Nosaltres nos-èls-èls-n'hi portam, ó èns-èls-èls-ne portam allí
Vosaltres vos-èls-èls-n'hi portau, ó us-èls-èls-ne portau allí
Èlls, ó èllas se-èls-èls-n'hi portan, ó se-èls-èls-ne pórtan
allí.

[p. 284v]

te-me-la-n'hi
se-me-la-n'hi. &c.

Tu te-me-la-n'hi portas, ó te-me-la-ne portas allí.
Èll, ó èlla se-me-la-n'hi porta, ó se-me-la-ne porta allí.
Vosaltres vos-èm-àla-n'hi portau, ó us-èm-àla-ne portau allí.
Èlls, ó èllas se-me-la-n'hi pórtan, ó se-me-la-ne pórtan allí.

me-te-la-n'hi
se-te-la-n'hi, &c.

Jo me-te-la-n'hi porto; ú me-te-la-èn porto allí.
Èll, ó èlla se-te-la-n'hi porta; ó se-te-la-àn porta allí.
Nosaltres nos-èt-àla-n'hi portam, ó èns-et-àla-an portam allí.

Èlles, ó Ellas se-te-la-n'hi pórtan, ó se-te-la-àn pórtan allí.

me-li-la-n'hi.

te-li-la-n'hi.

se-li-la-n'hi. &c.

Jo me- -la-n'hi porto; ó me-li-la àn porto allí.

Tu te-li-la-n'hi portas; ó te-li-la àn portas allí.

Èll, ó ella, se-li-la-n'hi porta; ó se-li-la-àn porta allí.

Nosaltres nos-èli-la-n'hi portam; ó nos-èli-la-àn portam allí.

Vosaltres vos-èli-la-n'hi portau; ó us-èli-la-àn portau a'llí.

Èlles, ó èllas, se-li-la-n'hi pórtan, ó se-li-la-àn pórtan allí.

te-èns-àla-n'hi

se-èns-àla-n'hi, &c.

Tu te-èns-àla-n'hi portas; ó te-èns-àla-àn portas allí.

Èll, ó ella se-èns-àla-n'hi porta, ó se-èns-àla-an porta allí.

Nosaltres nos-èns-àla n'hi portam; ó nos-èns-àla-an portam allí.

Vosaltres vos-èns-àla-n'hi portau; ó us-èns-àla-àn portau allí.

Èlles, ó èllas se-èns-àla-n'hi pórtan; ó se-èns-àla-àn pórtan allí.

me-us-àla-n'hi

se-us-àla-n'hi, &c.

p. 285r

279.

Jo me-us-àla-n'hi porto; ó me-us-àla-àn porto allí.

Èll, ó ella se-us-àla-n'hi porta; ó se-us-àla-àn porta allí.
Nosaltres nos-us-àla-n'hi portam; ó nos-us-àl portam allí.
Vosaltres vos-us-àla-n'hi portau, ó vos-us-àla-àn portau allí.
Èlls, ó ellas se-us-àla-n'hi pórtan; ó se-us-àla-àn portan allí.

me-èls-àla-n'hi
te-èls-àla-n'hi.
se-èls-àla-n'hi, &c.

Jo me-èls-àla-n'hi porto; u me-èls-àla-àn porto allí.
Tu te-èls-àla-n'hi portas, ó te-èls-àla-àn portas allí.
Èl: ó ella se-èls-àla-n'hi porta; ó se-èls-àla-àn porta allí.
Nosaltres nos-èls-àla-n'hi portam, ó ens-èls-àla-àn portam allí.
Vosaltres vos-èls-àla-n'hi portau; ó us-èls-àla-àn portau allí.
Èlls, ó ellas se-èls-àla-n'hi portan, ó se-èls-àla-àn portan allí.

te-me-las-n'hi.
se-me-las-n'hi, &c.

Tu te-me-las-n'hi portas; ó te-me-las-àn portas allí.
Èll, ó ella se-me-las-n'hi porta, ó se-me-las-àn porta allí.
Vosaltres vos-èm-àlas-n'hi portau, ó us-èm-àlas-àn portau allí.
Èlls, ó ellas se-me-las-n'hi pórtan, ó se-me-las-àn portan allí.

me-te-las-n'hi.
se-te-las-n'hi, &c.

Jo me-te-las-n'hi porto; u me-te-las-àn porto allí.
Èll, ó ella se-te-las-n'hi porta, ó se-te-las-àn porta allí.

Nosaltres nos-èt-àlas-n'hi portam; ó èns-èt-àlas-àn portam allí.
Èlls, ó èllas se-te-las-n'hi pórtan, ó se-te-las-àn pórtan allí.

me-li-las-n'hi.

te-li-las-n'hi.

se-li-las-n'hi.

Jo me-li-las-n'hi porto; ú me-li-las-àn porto allí. [p. 285v]

Tu te-li-las-n'hi portas; ó te-li-las-àn portas allí.

Èll, ó èlla se-li-las-n'hi porta, ó se-li-las-àn porta allí.

Nosaltres nos-èli-las-n'hi portam, ó ens-èli-las-àn portam allí

Vosaltres vos-èli-las-n'hi portau, ó us-èli-las-àn portau allí

Èlls, ó èllas se-li-las-n'hi pórtan, ó se-li-las-àn pórtan allí.

te-èns-àlas-n'hi

se-èns-àlas-n'hi

Tu te-èns-àlas-n'hi portas, ó te-èns-àlas-àn portas allí.

Èll, ó èlla se-èns-àlas-n'hi porta, ó se-èns-àlas-àn porta allí.

Nosaltres nos-èns-àlas-n'hi portam, ó nos-èns-àlas-àn portam
allí.

Vosaltres vos-èns-àlas-n'hi portau, ó us-èns-àlas-àn portau allí.

Èlls, ó èllas se-èns-àlas-n'hi pórtan, ó se-èns-àlas-àn pórtan
allí.

me-us-àlas-n'hi

se-us-àlas-n'hi.

Jo me-us-àlas-n'hi porto; ú me-us-àlas-àn porta allí.

Èll, ó èlla se-us-àlas-n'hi porta, ó se-us-àlas-àn porta allí.

Nosaltres nos-us-àlas-n'hi portam, ó nos-us-àlas-àn portam alli.
Vosaltres vos-us-àlas-n'hi portau, ó vos-us-àlas-àn portau alli.
Èlles, ó èllas se-us-àlas-n'hi pórtan, ó se-us-àlas-àn pórtan
alli.

me-èls-àlas-n'hi

te-èls-àlas-n'hi.

se-èls-àlas-n'hi.

Jo me-èls-àlas-n'hi porto; ó me-èls-àlas-àn porto alli.

Tu te-èls-àlas-n'hi portas; ó te-èls-àlas-àn portas alli.

Èl, ó èlla se-èls-àlas-n'hi porta, ó se-èls-àlas-àn porta alli.

Nosaltres nos-èls-àlas-n'hi portam; ó ens-èls-àlas-àn portam alli.

Vosaltres vos-èls-àlas-n'hi portau, ó us-èls-àlas-àn portau alli.

Èlles, ó èllas se-èls-àlas-n'hi pórtan, ó se-èls-àlas-àn pórtan
alli.

p. 286r

280.

Digicions Enclíticas.

Compostas de 6.

Èl, ó èlla se-te-me-èl-n'hi porta; ó se-te-me-èl-ne porta alli.

Èlles, ó èllas se-te-me-èl-n'hi pórtan, ó se-te-me-èl-ne pórtan
alli.

Èll, ó ella se-te-me-èls-n'hi pórtan, ó se-te-me-èls-ne pórtan
allí.

Èlls, ó ellas se-te-me-èls-n'hi pórtan, ó se-te-me-èls-ne pórtan
allí.

Èll, ó ella se-te-me-la-n'hi porta; ó se-te-me-la-àn porta allí.

Èlls, ó ellas se-te-me-la-n'hi pórtan, ó se-te-me-la-àn pórtan
allí.

Èll, ó ella se-te-me-las-n'hi porta; ó se-te-me-las-àn porta
allí.

Èlls, ó ellas se-te-me-las-n'hi pórtan, ó se-te-me-las-àn portan
allí.

Aquestas són las úniques Enclítics Compostas de sis Simples; pero
són ingeniosas, pux ab una sola Paraula Enclítica, Composta de
sis Mono-sílabs, ante-posada, ó post-posada á alguna Veu Verbal,
egsplicam molts conceptes. Jo, per egzèmple, ting de enviar dos
cartas á Barcelòna; y, sabend que un amic mèu se-n'hi va; so es,
va desde assí allí: èl va; á trobar, y li encarrego que porte
pera mi, desde ássi á Barcelona las dós referidas cartas. Aquest
amic, havend-se-li frustrad lo anar á Barcelona: busca un home de
sa satisfacció que se-las-n'hi porte, y èm diu: Que nó ha pogud
anar á Barcelòna, ni portar-hi las cartas mias; però que Fulano
se-te-me-las-n'hi portará; so es, portará personalment en sí

matèx (se) pera tu, y pera mi (te-me) las cartas (las) desde assi
(ne) fins allí (hi) es á saber á Barcelona, que es el destino
conegud dels dós amigs, y del portador. [p. 286v]

Ab las Digcións Enclíticas Simples, y Compostas; Naturals, y
Figuradas egsplícam l'agció diregta, recíproca, y reflegsa dels
Verbs Tranzitius, y el Pleonasme, ó Redundancia de Alguns
Intranzitius.

P. Quins són els Verbs Agtius Tranzitius?

R. Els que signifícan Agció Tranzitiva, ó que ha de tranzitar, ó
passar desde la Persòna Gramatical Agènt, ó Nominatiu, á la
Passient, ó Acusatiu, á fi que la Oració Gramatical sia
perfèta-mènt acabada; y, per lo tant, es necessària la egspressió
de las Persònas Agènt, y Passiènt; v.g: Jo te amo, u amo á tu;
pux la paraula Jo es el Nominatiu, ó la Persòna Agènt, ó Amant, y
las Digcións te, ó tu són lo Acusatiu, ó la Persòna Passiènt, ó
Amada. Si diguès sola-ment Jo amo, quedaria pendènt l'agció del
Verb Amar

P. Quantas són las Varietats dels Verbs Agtius Tranzitius?

R. Són tres; pux uns són Mera-mènt Tranzitius, altres Recíprocs,
y altres Reflegsius.

P. Quins són els Verbs Mera-mènt Tranzitius?

R. Els que signifícan Mera-Tranzició, y nò alguna Recíprocació,
ni Reflegsió; v.g: Llaurar la terra; pux aquesta nò pod llaurar
al pagés, ni llaurar-se a si matèxa.

P. Quins són els Verbs Tranzitius Recíprocs?

R. Els que signifiquen Acció Recíproca, ó que passa de la Persona Agènt á la Passiènt física, y realment distingtas, y de la Passiènt retorna á la Agènt; so es, la Persona Agènt se fa Passiènt, y esta, Agènt de una mateixa Acció; v.g: Jo te amo, ú amo á tu; y Tu me amas, ó amas á mi; es á saber: Jo y Tu nos amam mútua-mènt, recíproca-mènt.

P. Quins són els Verbs Tranzitius Reflegsius?

R. Els que signifiquen Acció Tranzitiva de la Persona

p. 287r

281.

Agènt, ó Nominatiu, á la Passiènt ó Acusatiu; pero asso recau á una mateixa Persona física, y real; v.g: Jo me amo, ú amo á mi; Tu te amas, ó amas á tu; Èll, ó èlla se ama, ó ama á si; Nosaltres nos amam, ó amam á nosaltres; Vosaltres vos amau, ó amau á vosaltres; y Ells, ó èllas se áman, ó áman á si matèxos, ó matèxas; per lo que el Verb Amar-me tu, ó Amar tu á mi, es Tranzitiu; Amar-nos jo, y tu es Recíproc; y amar-se èll, ó èlla, es Reflegsiu.

P. Quins són els Verb Intransitius?

R. Els que signifiquen Acció Intransitiva, ó que nò ha de tranzitar ó passar de la Persona Agènt ó Nominatiu, á fi que la Oració Gramatical sia perfèta; v.g: Jo moro; Tu vius, &c. En aquestas, pux, oracions nò se necessita que l'acció de viurer, morir, &c; haja de passar de mi, ó tu á altre home, ó dona.

P. Entre èls Verbs Intransitius se troba Verdadera Reflegsió, u Recíprocació, ni áduc Mera-tranzició?

R. No sr; pux las Enclíticas Naturals me, te, se, nos, vos, se, ó sas Figuradas em, am; et, at; es, as; ens, ans; os, us; es, as, que se ajústan á alguns Verbs Intransitius, se añadéxen mera-mènt per Pleonasme ó Redundància, á fi de donar major viveza á la egspressió; v.g: Jo em moro; tu et mors; Èll es mor, y èlla as mor; Nosaltres nos morim, ó ens morim; Vosaltres os moriu, ó vos moriu; y Èlls ó èllas es móren, ó se móren.

La prova de que en dit modo de parlar nó és troba Verdadera Reflegsió, es que en èll, no se seguéxen las Lleys de Reflegsió; perque en la Verdadera Reflegsió diem: Jo me amo, ú amo á mi; Tu te amas, ó amas á tu; Èll ó èlla se ama, ó ama á si; Nosaltres nos amam, ó amam á nosaltres; Vosaltres vos amau, ó amau á vosaltres; y Ells, ó èllas [p. 287v] se áman, ó áman á si; y nó podem dir: Jo em moro, u moro á mi; Tu et mors, ó mors á tu; y Èll, ó èlla as mor ó mor a sí. Tampoc podem dir per Reciprocació: Jo moro á tu, y Tu á mi; ni Jo y Tu entre nosaltres nos morim, &c; perque el Verb Morir, ó Morir-se es Intransitiu, é incapás de tót assó, y áduc de Mera-transició.

La Enclítica, dongs, se, nó sempre es Reflegsa; so es, quand se aplica á Verbs Mera-mènt Transitius; v.g: Llaurar-se la terra; Llejir-se la carta; Oyir-se la Misa; Fèr-se la pau; Dir-se Jo n, &c. pux en estos casos se fórman Verbs Impersonals Passius, com: Ser Llaurada la terra; Ser llejida la carta; Ser oyida la Missa; Ser fèta la pau; Ser anomenad Joan, &c.

P. Quins són els Verbs Transitius capassos de Reflegsió?

R. Tòts els Tranzitius en que la Enclítica se, se resol per acusatiu; so es, quand significa à si, ó sa pròpia persòna; v.g: Amar-se, amar à si, ó sa pròpia persona; v.g.: Pere se ama ó ama à si, eo, à sa pròpia persona; Jo me amo, ú amo à mi, ó a ma pròpia persòna.

P. Com conixerem en Català quin Verb es Tranzitiu, ó Intransitiu?

R. Ajustand á son Infinitiu Natural, ó finid en ar, er, ir las Enclíticas de Acusatiu Singular lo, la, y ho; pux lo es sèmpre Acusatiu Masculi; la, femeni; y ho, neutre; porque si las admet en bon sentid, es Tranzitiu; v.g: Amar-lo, amar-la, amar-ho; Llaurar-lo, llaurar-la; llaurar-ho; y si nò las admet es Intransitiu; v.g: Morir-lo; morir-la; morir-ho, &c.

P. Pera que servex el conèxer quin Verb Agtiu es Tranzitiu, ó Intransitiu?

R. Pera saber quins Verbs Personals, ó Impersonals Agtius és poden conjujar per Passiva, y quins nò; pux els Verbs Personals ó Impersonals Agtius Tranzitius pòden sèr Passius, y els Personals Intransitius nò.

p. 288r

282

P. Quins són els Verbs Personals Agtius?

R. Els que signifiquen Agció, y és conjujan ab tótas las Personas, 1ª, 2ª, y 3ª Singulars y Plurals; v.g: Jo Amo; tu Amas; Èll ó ella Ama; Nosaltres Amam; Vosaltres Amau; Èlles ó ellas Aman, &c. y de aquestos hem parlad ja fins aquí.

P. Quins són els Verbs Personals Passius?

R. Els que signifiquen Passió, y és conjugan ab tótas las Personas, Singulares y Plurals; v.g: Jo só Amad ó Amada; Tu ets Amad ó Amada; Ell es Amad y ella Amada; Nosaltres som Amads, ó Amadas; Vosaltres sou Amads ó Amadas; Ells són Amads, y elles Amadas; &c. y de aquestos hem de parlar luego.

P. Quins són els Verbs Impersonals Actius?

R. Els que signifiquen Acció, y és conjugan ab solas Veus de 3ª Persona, sens expressió de Persona Agent ni Passient; v.g: Plou; Plovia; Ha Plogud, &c.

P. Quins són els Verbs Impersonals Passius?

R. Els que signifiquen Passió, y és conjugan ab solas veus de 3ª Persona, sens expressió de Persona Agent, y á vegadas, ni de Passient; v.g: Se Ama; Se Ama á Dèu, i Dèu es amad, &c.

Conjugació

Dels Verbs Personals Passius

P. Ja que fins ara hem parlad de las Conjugacions dels Verbs Personals Actius Transitiu é Intransitiu, Comuns y Encliticads digas-me: si tóts els Actius poden sèr Passius?

R. Única-mènt són capassos de Passiva els Verbs Actius Transitius.

P. Com se fòrma la Passiva dels Verbs Actius Transitius?

R. Prenènd tótas las Veus Simples y Compostas, corresponents á tótas las Persónas, Números, Tèmps y Modos del Verb Auxiliar Sèr ab las matèxas que aquest necessita del Verb Auxiliar Haver, ó

[p. 288v] Haber, y añadiend á unas y otras el Particip de
Pretérit ó Passiu del Verb de qui és tracta; v.g: Sèr Amad ó
Amada; Sèr Cregud ó Creguda; Sèr Llejid ó Llejida; &c.

P. Conjuga-àm, doncs, el Verb Passiu Sèr Amad ó Amada, Amads ó
Amadas, ja que á norma de aquest són tots els demés Passius, ab
la sola diferéncia de haver de mudar el Particip Passiu.

R.....

Conjugació

Del Verb Passiu Sèr Amad ó Amada, Amads ó Amadas.

Indicatiu

Temps Present

Singular	Plural
Jo <u>só</u> Amad ó Amada.	Nosaltres <u>sóm</u> Amads ó Amadas.
Tu <u>ets</u> Amad ó Amada.	Vosaltres <u>sou</u> Amads ó Amadas.
Ell <u>es</u> Amad, y ella Amada.	Ells <u>són</u> Amads, y ellas Amadas.

Pretérit Imperfet

Singular	Plural
Jo <u>era</u> Amad ó Amada.	Nosaltres <u>eram</u> Amads ó Amadas.
Tu <u>eras</u> Amad ó Amada.	Vosaltres <u>erau</u> Amads ó Amadas.
Ell <u>era</u> Amad, y ella Amada.	Ells <u>eran</u> Amads, y ellas Amadas.

Pretérit Perfèt Próxim

Singular

Jo he sigud ó estad Amad ó Amada
Tu has sigud ó estad Amad ó Amada.

Ella ha sigud ó estad Amad, y èlla Amada.

Plural.

Nosaltres hem sigud ó estad Amads ó Amadas.

Vosaltres heu sigud ó estad Amads ó Amadas.

Els han sigud ó estad Amads, y èllas Amadas.

Preterit Perfet Ramot Simple.

Singular.

Plural.

Jo fui Amad ó Amada

Nosaltres fòrem Amads ó Amadas

p. 289r

283.

Tu fòres Amad ó Amada.

Vosaltres fòreu Amads ó Amadas.

E'l fòu Amad y èlla Amada.

Els fòren Amads, y èllas Amadas.

Preterit Perfet Ramot Compost.

Singular.

Plural

Jo vas sèr Amad ó Amada.

Nosaltres vàrem sèr Amads ó Amadas.

Tu vàres sèr Amad ó Amada.

Vosaltres vàreu sèr Amads ó Amadas

Ell va sèr Amad, y èlla Amada.

Els vàren sèr Amads, y èllas Amadas.

Preterit Mès-que-Perfet.

Singular.

Jo havia ó havia sigud ó estad Amad ó Amada.

Tu havias ó havias sigud ó estad Amad ó Amada.

Ell havia ó havia sigud ó estad Amad, y èlla Amada.

Plural.

Nosaltres havíam ó habíam sigud ó estad Amads ó Amadas.

Vosaltres havíau ó habíau sigud ó estad Amads ó Amadas.

Els havían ó habían sigud ó estad Amads, y ellas Amadas.

Esdevenidor Simple.

Singular.

Jo serè Amad ó Amada

Tu serás Amad ó Amada.

Ell serà Amad / ella Amada.

Plural.

Nosaltres serem Amads ó Amadas.

Vosaltres sereu Amads ó Amadas.

Els seran Amads, y ellas Amadas.

Esdevenidor Compost.

Singular

Jo haurè sigud ó estad Amad ó Amada.

Tu haurás sigud ó estad Amad ó Amada.

Ell haurà sigud ó estad Amad, y ella Amada.

Plural

Nosaltres haurem sigud ó estad Amads ó Amadas.

Vosaltres haureu sigud ó estad Amads ó Amadas.

Els hauran sigud ó estad Amads, y ellas Amadas. [p. 289v]

Obtatiu

Temps Present

Singular

O', si jo, Fòs Amad ó Amada: Seria ó fòra Amad ó Amada.

tu Fòsses Amad ó Amada: Serias ó fòras Amad ó Amada.

èll Fòs Amad, y ella Amada: Seria ó fòra Amad ó Amada.

Plural.

nosaltres Fòssem Amads ó Amadas: Seríam ó Fòram Amads ó Amadas.

vosaltres Fòsseu Amads ó Amadas: Seríau ó Fòrau Amads ó Amadas.

èl·ls fòssen Amads, y èl·las Amadas: Serían ó Fòran Amads ó Amadas.

Preterit Mès-que-perfèt.

Singular.

O!, si jo haguès sigud ó estad Amad ó Amada: hauria ó haguera sigud ó estad Amad ó Amada.

tu haguèsses sigud ó estad Amad ó Amada: Haurias ó haguèras sigud ó estad Amad ó Amada.

èll haguès sigud ó estad Amad y èl·la Amada: Hauria ó haguèra sigud ó estad Amad ó Amada.

Plural

nosaltres: Haguèssem sigud ó estad Amads ó Amadas: Hauriam ó haguèram sigud ó estad Amads ó Amadas.

vosaltres: Haguèsseu sigud ó estad Amads ó Amadas: Hauriau ó haguèrau sigud ó estad Amads ó Amadas.

èl·ls haguèssen sigud ó estad Amads, y èl·las Amadas: Haurian ó haguèran sigud ó estad Amads ó Amadas.

Esdevenidòr

Singular.

Baldamènt, que jo sia, sía, ó síia Amad ó Amada.

tu sias, síis, ó síias Amad ó Amada.

èll ó èl·la sia, síi, ó síia Amad ó Amada.

Plural.

Baldamènt que nosaltres siám Amads ó Amadas.

vosaltres siáu Amads ó Amadas.

èl·ls ó èl·las sián, siin, ó siian Amads ó Amadas.

Subjungtiu.

Temps Present

Singular.

Com jo sia, sií, ó siia Amad ó Amada

tu sias, siis, ó siias Amad ó Amada

èll ó èlla sia, sií. ó siia Amad ó Amada.

Plural

nosaltres siám Amads ó Amadas.

vosaltres siáu Amads ó Amadas.

èl·ls ó èl·las sián, siin. ó siin Amads ó Amadas.

Pretèrit Imperfèt.

Singular.

Com jo Fòs Amad ó Amada: Seria ó fòra Amad ó Amada.

tu Fòsses Amad ó Amada: Serias ó fòras Amad ó Amada.

èll Fòs Amad 'y èlla Amada: Seria ó fòra Amad ó Amada.

Plural

nosaltres Fòssem Amads ó Amadas: Seriam ó fòram Amads ó
Amadas.

vosaltres Fòsseu Amads ó Amadas: Seriau ó fórau Amads ó
Amadas.

ells Fòssen Amads, y èllas Amadas: Serían ó fóran Amads ó
Amadas.

Preterit Perfèt

Singular.

Com jo Haja, haji, ó hájia sigud ó estad Amad ó Amada.

tu Hajas, hajis, ó hájias sigud ó estad Amad ó Amada.

èli Haja, haji, u hájia sigud ó estad Amad ó Amada. [p. 290v]

Plural

Com nosaltres Hajam sigud ó estad Amads ó Amadas.

vosaltres Hajau sigud ó estad Amads ó Amadas.

ells ó èllas Hájan. hájin, ó hájian sigud ó estad Amads ó Amadas.

Preterit Mès-que-perfèt

Singular.

Com jo Haguès sigud ó estad Amad ó Amada: Hauria ó haguèra sigud
ó estad Amad ó Amada.

tu Haguèsses sigud ó estad Amad ó Amada: Haurias ó haguèras
sigud ó estad Amad ó Amada.

èli Haguès sigud ó estad Amad, y èlla Amada: Hauria ó haguèra
sigud ó estad Amad ó Amada.

Plural.

Com nosaltres Haguèssèm sigud ó estad Amads ó Amadas: Hauriam u
haguèram sigud ó estad Amads ó Amadas.

vosaltres Haguèsseu sigud ó estad Amads ó Amadas: Hauriau ó

haguèrau sigud ó estad Amads ó Amadas.
èll Haguèssen sigud ó estad Amads, y èllas Amadas: Haurían ó
haguèran sigud ó estad Amads ó Amadas.

Esdevenidor Simple

Singular	Plural
Com jo Seré Amad ó Amada.	Nosaltres Serem Amads ó Amadas.
tu Serás Amad ó Amada.	Vosaltres Sereu Amads ó Amadas.
èll Será Amad y èlla Amada.	Èlls seran Amads y èllas Amadas.

Esdevenidor Compost.

Singular.

Com jo Hauré sigud ó estad Amad ó Amada.
tu Hauras sigud ó estad Amad ó Amada.
èll ó èlla haurá sigud ó estad Amad ó Amada.

Plural.

nosaltres Haurem sigud ó estad Amads ó Amadas
vosaltres Haureu sigud ó estad Amads ó Amadas.
èlls ó èllas Hauran sigud ó estad Amads ó Amadas.

p. 291r

285.

Imperatiu

Temps Present

Singular.

Sias, siis, ó siias Amad ó Amada tu.

Sia, sii, ó siia Amad ó Amada ell ó ella

Plural

Siam Amads ó Amadas nosaltres.

Siau Amads ó Amadas vosaltres.

Sian, siin, ó sian Amads ó Amadas ells ó ellas.

Esdevenidor

Singular

Plural.

Serás Amad ó Amada tu.

Serem Amads ó Amadas nosaltres.

Será Amad ó Amada ell ó ella. Sereu Amads ó Amadas vosaltres.

Seran Amads ó Amadas ells ó ellas.

Infinitiu

Temps Present

Ser Amad ó Amada jo, tu, ell ó ella. Amads ó Amadas nosaltres, vosaltres, &c.

Temps Pretérit

Haver sigud ó estad Amad ó Amada jo, tu, ell ó ella. Amads ó Amadas nosaltres, vosaltres, y ells ó ellas

Esdevenidor Pur.

Haver ó tenir de Ser Amad ó Amada jo, tu, ell ó ella; Amads ó Amadas nosaltres, vosaltres y ells ó ellas

Déurer ser Amad ó Amada jo, tu, ell, ó ella; Amads ó Amadas, &c.

Mixto de Preterit y Esdevenidor.

Haver ó tenir de haver sigud ó estad Amad ó Amada jo, tu, &c.

Gerundiu

Presènt

Send Amad ó Amada jo, tu, èll ó èlla; Amads ó Amadas &c.

[p. 291v]

Pretèrit

Havend estad Amad ó Amada jo, tu, èll ó èlla; Amads ó Amadas
nosaltres, vosaltres, èlls ó èllas.

Esdevenidor Pur

Havend de ser Amad, ó Amada jo tu, èll, ó èlla; Amads ó Amadas
nosaltres, vosaltres, èlls ó èllas.

Esdevenidor Mixto

Havend de haver sigud ó estad Amad ó amada, jo, tu, èll, èlla,
&c.

Verbs Agtius y Passius ab De.

P. Hi ha en nostre idioma Verbs Actius y Passius, que en tots sos Modos, Temps, Números y Persones enclogan Acció ó Passió

Esdevenidora?

R. Si Sr., hi són els Verbs Actius y Passius, que es diuen Verbs ab De.

P. Com se fórman els Verbs ab De?

R. Se componen dels Verbs Haber ó Tenir, unids per medi de la preposició De, al Infinitiu del Verb Actiu ó Passiu, que es vulla conjuguar; v.g: Haver, Haber, ó Tenir de Amar, y Haver, Haber ó Tenir de Ser Amad ó Amada.

P. Són molts els Verbs Actius ab De?

R. Ne són tots los Actius, Tranzitius é Intransitius; v.g: Haber ó Tenir de Amar, Llejar, Créurer, &c. Haver ó Tenir de Viurer, Morir, &c.

P. Els Verbs Passius ab De quins són?

R. Tots els Passius, quals són tots de la casta dels Tranzitius; v.g: Haver ó Tenir de Ser Amad ó Amada; Llejid ó Llegida; Cregud ó creguda, &c.

P. Conjuga-àm, doncs, el Verb Actiu Haver de Amar, ja que aquest pod servir per pauta, pera conjuguar tots los Actius ab De, que, com has insinuat, no és diferencian en altra cosa que en son Infinitiu Actiu?

p. 292r

286.

Conjugació

Del Verb Actiu Haver de Amar.

Indicatiu.

Tèmps Present.

Singular.	Plural.
Jo He de Amar.	Nosaltres Hem de Amar.
Tu Has de Amar.	Vosaltres Heu de Amar.
Èll ó ella Ha de Amar.	Èlls ó Ellas Han de Amar.

Pretérit Imperfèt.

Singular.	Plural.
Jo Havia de Amar.	Nosaltres Haviam de Amar.
Tu Havias de Amar.	Vosaltres Haviau de Amar.
Èll ó ella Havia de Amar.	Èlls ó ellas Havian de Amar.

Pretérit Perfèt Próxim

Singular.	Plural.
Jo He hagud de Amar.	Nosaltres Hem hagud de Amar.
Tu Has hagud de Amar.	Vosaltres Heu hagud de Amar.
Èll ó ella Ha hagud de Amar	Èlls ó ellas Han hagud de Amar.

Pretérit Perfèt Ramot Simple.

Singular.	Plural.
Jo He hagud de Amar.	Nosaltres Hem hagud de Amar.
Tu Has hagud de Amar.	Vosaltres Heu hagud de Amar.
Èll ó ella Ha hagud de Amar.	Èlls ó ellas Han hagud de Amar.

Pretérit Perfèt Ramot Compost.

Singular.

Plural.

Jo Vas haber de Amar.

Nosaltres Várem haber de Amar.

Tu Vares haber de Amar.

Vosaltres Váreu haber de Amar.

Èll ó èlla Va haber de Amar. Èlls ó èllas Váren haber de Amar.

[p. 292v]

Pretérit Mès-que-perfèt

Singular.

Plural.

Jo Havía hagud de Amar.

Nosaltres Haviam hagud de Amar.

Tu Havias hagud de Amar.

Vosaltres Haviau hagud de Amar.

Èll ó èlla Havía hagud de Amar. Èlls ó èllas Havian hagud de
Amar.

Esdevenidòr Simple.

Singular.

Plural.

Jo Haurè de Amar.

Nosaltres Haurem de Amar.

Tu Haurás de Amar.

Vosaltres Haureu de Amar.

Èll ó Ella Haurá de Amar. Èlls ó èllas Hauran de Amar.

Esdevenidòr Compost.

Singular.

Plural.

Jo Haurè hagud de Amar.

Nosaltres Haurem hagud de Amar.

Tu Haurás hagud de Amar.

Vosaltres Haureu hagud de Amar.

Èll ó èlla Haurá hagud de Amar. Èlls ó èllas Hauran hagud de
Amar.

Obtatiu.

Temps Present

Singular.

O' si Jo Haguès de Amar: Hauria ó haguèra de Amar.

Tu Haguèsses de Amar: Haurias ó haguèras de Amar.

Èll ó èlla Haguès de Amar: Hauria ó Haguèra de Amar.

Plural.

Nosaltres Haguèssem de Amar: Hauriam ó Haguèram de Amar.

Vosaltres Haguèsseu de Amar: Hauriau ó Haguèrau de Amar.

Èlles ó èllas Haguèssen de Amar: Haurian ó haguèran de Amar.

Preterit Mès-que-perfèt

Singular.

O' si Jo Haguès hagud de Amar: Hauria ó haguera hagud de Amar.

Tu Haguèsses hagud de Amar: Haurias ó haguèras hagud de Amar.

Èll ó èlla Haguès hagud de Amar: Hauria ó haguera hagud de Amar.

p 293r

287.

Plural.

O' si Nosaltres Haguèssem hagud de Amar: Hauriam, ó haguèram
hagud de Amar.

Vosaltres Haguèsseu hagud de Amar: Hauriau, ó haguèrau
hagud de Amar.

Èlles ó èllas Haguèssen hagud de Amar: Haurian ó haguèran
hagud de Amar.

Esdevenidor

Singular

Baldament que Jo Haja, haji, ó hájia de Amar.

Tu Hajas, hájis, ó hájias de Amar.

Èll ó èlla Haja, haji, ó hájia de Amar.

Plural.

Nosaltres Hajam de Amar.

Vosaltres Hajau de Amar.

Èl·ls ó èl·las Hájan, Hájin, ó hájian de Amar.

Subjunctiu.

Temps Present

Com Jo haja, haji, ó hájia de Amar

Tu hajas, hájis, ó hájias de Amar; &c. Com en lo Esdevenidor de Obtatiu.

Pretérit Imperfèt.

Com Jo Haguès de Amar: Hauria, ó Haguèra de Amar.

Tu Haguèsses de Amar; &c com en el Present de Obtatiu.

Pretérit Perfèt

Singular.

Com Jo Haja, haji, ó hajia hagud de Amar.

Tu hajas, hájis, ó hájias hagud de Amar.

Èll ó èlla Haja, haji, ó hájia hagud de Amar.

Plural. [p. 293v]

Com: Nosaltres Hajam hagud de Amar.

Vosaltres Hajau hagud de Amar.

Èl·ls ó èl·las Hájan, hájin, ó hájian hagud de Amar.

Pretórit Més-que-perfèt.

Com Jo Hagués hagud de Amar; Hauria ó haguera hagud de Amar.

Tu Haguésses hagud de Amar; &c. com en el Pret. Mes-que-Perf del Obt.

Esdevenidor Simple.

Com Jo Hauré de Amar, &c com en el esdev. Simple del Indicatiu.

Esdev. Comp.

Com Jo Hauré hagud de Amar; &c Com en el Esdev. Comp. del Indic.

- - - - -

Imperatiu

Tèmps Present

Singular.

Hajas, hajis, ó hajias de Amar tu.

Haja, haji, ó hájia de Amar ell ó èl·lia.

Plural.

Hajam de Amar nosaltres.

Hajau de Amar vosaltres.

Hájan, hájin, ó hájian de Amar èl·ls ó èl·las.

Esdevenidor.

Haurás de Amar tu; &c com en lo Esdev. de Indicatiu.

Infinitiu.

Presènt

Haver de Amar jo, tu, ell ó ella; nosaltres, vosaltres, ells ó ellas.

Pretèrit

Haver hagud de Amar jo, tu, ell ó ella; nosaltres, vosaltres,
ells, &c.

Esdevenidor Pur.

Haber de haver de Amar jo, tu, ell ó ella; nosaltres, &c.

Esdev. Mixto.

Haber de haver hagud de Amar jo, tu, ell ó ella; nosaltres, &c.

p. 294r

288.

Modo Gerundiu.

Presènt

Havend de Amar jo, tu, ell ó ella; nosaltres, vosaltres, ells ó
ellas.

Præterit

Havend hagud de Amar jo, tu, èll ó èlla; nosaltres, vosaltres,
&c.

Esdevenidor Pur.

Havend de haver de Amar jo, tu, èll ó èlla; nosaltres, &c.

Esdevenidor Mixto.

Havend de haver hagud de Amar jo, tu, èll, ó èlla; nosaltres, &c.

Equivalents de Gerundius Llatins.

De Nominatiu: Se ha de haver de Amar.

Genitiu: Tèmps de haver de Amar.

Datiu: Pera haver de Amar.

Acusatiu. A haber de Amar.

Abblatiu: En haber de Amar; &c.

Particip de Præterit

El que, ó la que Ha hagud de Amar.

Equivalents de Particips.

De Præsent ó Actiu

El que, ó la que Ha de, Tè de, ó Deu Amar.

de Esdevenidor Actiu

El que, ó la que Ha de haver de Amar.

Verbs Passius ab De

P. Com se fòrman els Verbs Passius ab De?

R. Se fòrman dels Verbs Actius ab De, mudant sola-mènt lo Infinitiu Actiu en Passiu; v.g: Mudand lo Infinitiu Actiu Amar en el Passiu Ser Amad ó Amada; Amads ó Amadas.

P. Conjuga-am, doncs, el Verb Passiu Haver ó Tenir de Ser Amad ó Amada, [p. 294v] ja que, com aquest, se conjugan tòts els demès Passius ab De que nò és diferencian sinò ab son Infinitiu Passiu?

R.....

Conjugació

Del Verb Passiu Haber ó Tenir de

Ser Amad ó Amada.

Indicatiu

Present

Singular.

Plural.

Jo He de Ser Amad ó Amada.

Nosaltres Hem de Ser Amads ó
Amadas.

Tu Has de Ser Amad ó Amada.

Vosaltres Heu de Ser Amads ó
Amadas.

Èll ó èlla He de Ser Amad ó Amada. Èl·ls ó èl·las Han de Ser Amads
ó Amadas.

Pretérit Imperfèt

Singular.

Jo Havía de Ser Amad ó Amada.

Præterit

Havend hagud de Amar jo, tu, èll ó èlla; nosaltres, vosaltres,
&c.

Esdevenidor Pur.

Havend de haver de Amar jo, tu, èll ó èlla; nosaltres, &c.

Esdevenidor Mixto.

Havend de haver hagud de Amar jo, tu, èll, ó èlla; nosaltres, &c.

Equivalents de Gerundius Llatins.

De Nominatiu: Se ha de haver de Amar.

Genitiu: Tèmps de haver de Amar.

Datiu: Pera haver de Amar.

Acusatiu: A haber de Amar.

Abblatiu: En haber de Amar; &c.

Particip de Præterit

El que, ó la que Ha hagud de Amar.

Equivalents de Particips.

De Present ó Actiu

El que, ó la que Ha de, Tè de, ó Deu Amar.

de Esdevenidor Actiu

El que, ó la que Ha de haver de Amar.

Tu Havías de Sèr Amad ó Amada.

Ell ó ella Havía de Ser Amad ó Amada.

Plural.

Nosaltres Haviam de Sèr Amads ó Amadas.

Vosaltres Haviau de Sèr Amads ó Amadas.

Els ó ellas Havían de Sèr Amads ó Amadas.

De aquest matèx modò és prossequex en tòts els Temps y Modos del Verb Actiu Haber de Amar; mudand sola-mènt lo Infinitiu Actiu Amar, en el Passiu Sèr Amad ó Amada, en Singular, y Amads ó Amadas, en Plural.

P. Hi ha altre Verb, que unid al Infinitiu Actiu ó Passiu, sens intervenció de la Preposició De, tinga Acció ó Passió Esdevenidòra, en tòts sos Modos, Tèmps, Numeros y Persònas, com els Verbs Actius y Passius ab De?

R. Si èr, hi es el Verb Déurer; v.g.: Déurer Amar, Llejir, Créurer, &c. Déurer Viurer, Morir, &c. Déurer Sèr Amad ó Amada; Llejid ó Llejida; Cregud ó creguda, &c.

P. Conjuga-àm, dòncs, el Verb Actiu Déurer Amar; qual Conjugació es Comuna á tòts els Actius Tranzitius é Intransitius, variand sola-mènt lo Infinitiu Actiu Amar, en el Propi de cada un de ells; v.g: Cavar, Caminar, Còrrer, Dir, Ohir, &c.

R.....

Conjugació

Del Verb Actiu Déurer Amar.

Indicatiu

Present

Singular.

Plural

Jo Deg Amar.

Nosaltres Devem Amar.

Tu Deus Amar.

Vosaltres Deveu Amar.

Èll ó èlla Deu Amar.

Èlles ó èlles Déuen Amar.

Pretérit Imperfèt

Singular.

Plural.

Jo Devia Amar.

Nosaltres Deviam Amar.

Tu Devias Amar.

Vosaltres Deviau Amar.

Èll ó èlla Devia Amar.

Èlles ó èlles Devian Amar.

Se deu prosseguir axí, aplicand lo Infinitiu Actiu Amar, ó altre Actiu, á cada Persona Singular y Plural dels demès Temps de aquest y altres modos del Verb Déurer.

P. Conjuga-àm ara, el Verb Passiu Déurer Ser Amad ó Amada?

R.....

Conjugació

Del Verb Passiu Déurer Ser Amad ó Amada.

Indicatiu

Present

Singular.

Plural.

Jo Deu Sèr Amad ó Amada.

Nosaltres Deuem Sèr Amads ó
Amadas.

Tu Deus Sèr Amad ó Amada

Vosaltres Deveu Ser Amads ó
Amadas.

Ell ó ella Deu Sèr Amad ó Amada. Ells ó ellas Déuen Sèr Amads
ó Amadas.

Se Deu prosseguir de aquest modo, aplicad també lo Infinitiu Passiu Sèr Amad ó Amada, ó altre Passiu, á cada Persòna Singular ó Plural dels demès Tèmps de aquest y altres Modos del Verb Déurer.

[p. 295v]

P. Com provarás, que tòts els Verbs Actius y Passius ab De; y el Verb Deurer sens De, enclogan en tòts sos Modos, Tèmps, Números y Persònas Agció ú Passió Esdevenidòra?

R. Ho provo, perque servéxen pera traduhir al catalá els Verbs llatins que en tòts sos Modos, tèmps, Números y Persònas enclúen Agció ú Passió Esdevenidòra; v.g: Amaturum, Amaturam, Amaturum esse; so es: Haber ó Tenir de Amar, ó Déurer Amar; y Amandum, Amandam, Amandum esse; es á saber: Haber, ó Tenir de Sèr Amad ó Amada.

P. Traduhex-me, doncs, per exèmple, el Singular del Present de Indicatiu del Verb Agtiu llatí Amaturum, Amaturam, Amaturum esse?

R.....

Indicativo Modo, Tempore presenti

Singulari

Ego Amaturus vel Amatura sum: Jo he de Amar; Ting de Amar; ó Deg Amar.

Tu Amaturus vel Amatura es: Tu has de Amar; Tens de Amar; ó Deus Amar.

Ille, illa, illud Amaturus vel Amatura est: Ell, èlla, elló Ha de Amar; Tè de Amar; ó Deu Amar; &c. &c.

P. Traduhex-me tambe el Singular del Present de Indicatiu del Verb Passiu llatí Amandum, Amandam, Amandum esse?

R. Ego Amandus, vel Amanda sum: Jo he de Sèr Amad ó Amada; Ting de Sèr Amad ó Amada; ó Deg Sèr Amad ó Amada.

Tu Amandus, vel Amanda es: Tu has de Sèr Amad ó Amada; Tèns de Sèr Amad ó Amada; ó Deus Sèr Amad ó Amada.

Ille, illa, illud Amandus, Amanda, Amandum est: Ell, èlla, elló Ha de Sèr Amad ó Amada; Tè de Sèr Amad ó Amada; ó Deu Sèr Amad ó Amada. &c. &c. Lo demès en la Gramatica llatina.

p. 296r

290.

Conjugació

Dels Verbs Impersonals.

P. Fins assi has conjugad tòts els Verbs Personals Agtius y Passius ab De y sens De; ara voldria que em conjugasses tòts els Impersonals; y que em diguèsses en primèr llog ¿Quals y quins són els Verbs Impersonals?

R. Ja hem dit: Que els Verbs Impersonals són aquells que és conjugan ab Veus de 3ª Persòna Singular ó Plural, sens expressió de Persona; y ara dig: Que poden conjugarse Impersonal-mènt tots els Verbs Actius Tranzitius é Intransitius, ab De, y sens De, si se-és anteposa la Enclítica Singular y Plural Se; v.g: Se ama; Se Llejex; Se escriu; Se viu; Se mor; Se ha de amar; Se tè de llejir; Se deu escriurer; Se deu viurer; Se deu morir; y aquestos és diuen Verbs Impersonals Passius; v.g: Se ama á Dèu, ó Dèu es amad; Se aman els fillis, ó els fillis són amads; Se llejex la carta; ó la carta es llejida; se llejéxen els llibres; ó els llibres són llejids; &c.

P. Hi ha Verbs Impersonals Actius?

R. Sí Sr, èn són tots els que els gramàtics anomènan de Absoluta Potestad, com: Plóurer, Plovisquejar; Nevar, Nevaschejar; Apedregar, Calamarsejar, Llampegar, Tronar, Glassar, Gebrar, Gelar, ó cáurer Gelada, Boyrejar ó fèr Boyra, Foschejar, ó fèr fósca: Freschejar ó fèr fresca, Ventejar ó fèr vent, &c.

P. Com se conjugan aquestos Verbs Impersonals Actius, que és diuen de Absoluta Potestad?

R. Se conjugan ab Veus de 3ª Persòna Singular, sens expressió de Persòna, y sens la Enclítica Se; v.g: Plou, Plovischeja, Nèva, Nevascheja, &c.

P. Conjuga-àm, doncs, el Verb Impersonal Plóurer, pux á la moda de aquest se conjugan tots els demés Impersonals Actius ó de Absoluta Potestad? [p. 296v]

R. Conjugació